

Ebréws

Yuma hiyeg ahiyekten ku pariye hiyeg awahkis inin kagta. Kaayhsima hiyeg ikiy ku in awahkiska gapit Uhokri giwatni amekene Pol. In awahkiska giminkis madikte hiyeg judeyenepwi ku pariye kamaxwenepwi gipitit Kiyapwiye Jesus. Igkis mpiksaptihka gapitkis gikebyupwikis adahan igkis diyuh amin gihiyakemnikis minikweknene.

Inin kagta ikene gawaygyikis adahan igkis ka isahkis gikamaxwankis gipititak Kiyapwiye Jesus awaku ku samah igkis hiyepne mbeyne. In akki gitkis ku Kiyapwiye Jesus gihiyakemni kaayhsima kabayte ariw gihiyakemnikis minikweknene.

Uhokri Gikamkayh Kagikiythanisima

Kol 1.15

¹ Minikwak Uhokri wasapanaw giminkis amekenegben giblygikkis gawnepepu. Igwa Uhokri awnene gipititakkis. Ig akki aritnanyupwi ku samah gihiyakemni. Ig akkin akak arakembet arekhetni adahan ekkene ku samah gihiyakemni.

² Kurime amaksemni hawkri ig wasapanaw uminwiw giblygik igyerwa gikamkayh. Igwa Uhokri ay gipit ig ekkene ku samah inyerwa Uhokri gihiyakemni. Ig gikamkayh kaayhsima gikiythani. Madikte ku pariye Uhokri gidahan in gidahanwata gikamkayh. Hennewa ig Uhokri gimawkan. Ig Uhokri kehkis inin hawkri ta git ner gikamkayh.

³ Ig gikamkayh kipun akak Uhokri gihiyakemni ku pariye kanenikiythanisima. Ignewa

kahayaksa wotwiy igyerwa Uhokri amadga inin. Ig wewkis inin hawkri he akak giwnnenwa. Giwn kanidatnisima. Minikwak ig sagahptawiy ariw utaraksanwiy. Pisenwa ig batahkiswe adahan ig kumadukene gihumwa Ukiparawiy deteye ayhté inugik, ay amun ini iwetrit ku pariye kanenikiythanisima kihehaptak.

*Uhokri Gikamkayh Pi Kiyatte Giwkis Ahj
Apok 19.10*

⁴ Ku samah ig bat gihumwa Uhokri in kahayak nikwe ku ig pi kiyatte giwkis madikte ahj. Hawwata gikanmak ku samah ig kanumka Uhokri gikamkayh in pi kiyatte giwkis ahj gikanmakkis.

⁵ Mmanawa ig Uhokri awna ta git gikamkayh:
“Pis nukamkayh. Ku apim inin nah akkap ku pis igyerwa nukamkayh.”

Ig ka awnati inakni henne git pahapwinama ahj. Hawwata akiw ig awna gimin gikamkayh:

“Nah gig, igme nukamkayh.”

Henneme ig ka awnati inakni henne gimin pahapwinama ahj.

⁶ Kawa. Ku aysaw ig Uhokri awahkiswiye gikamkayh atan amadgat inin, ta gitkis ahj ig awna:

“Nuhiyegapu ahj, adohepkinigbay.”

⁷ Hawwata akiw Uhokri gannasan minikweknene awna giminkis ahj ku igkis ka kiyesradima gikiythanikis gitiput. In awna:

“Uhokri ikiy giwatnipwi ahj ke maygbe. Ig ikiy igkis gihiyegapu ahj ke tiketbe kadawem-piyebe.”

Hennawatbaki ig Uhokri kinetihwa giminkis ahj.

⁸ Giminme gikamkayh ig annase yuwit pi kabayte akiw. In awna:

“Kiyapwiye Uhokri, pis kumadukanek adahan apanenekwa. Apanenekwa pikumadukan waditnenekwa.

⁹ Pis batek keh ku pariye wadit. Pis ka batek akak ku pariye kane wadit. Innebaki keh piwohkiga Uhokri kipunsap akak kaayhsima batekka mpiya madikte hiyeg.”

Hennawatbaki ig Uhokri gannasan awna.

¹⁰ Hawwata akiw in awna:

“Kiyapwiye, pitatye akapuska hawkri pis keh waxri humaw. Akakwa piwak pis keh en.

¹¹ Aysawnemenek in biyukenek. Pismeti dahwa adahan apanenekwa. Aysawnemenek in mugumugupnek ke kamisbe.

¹² Apim ini pis minaminemninek adahan pis awinyimpitninek ke kamisbe. Pismeti ka uniyehwati. Pis pidukwenewa msakwa adahan apanenekwa.”

¹³ Hawwata akiw ig Uhokri awna ta git gikamkayh:

“Batnaba ay nuhumwa kihehaptak amun inin iwetrit kiyatye ku samah nah sibuhkisnete pipetunyapu pit.”

Ig ka awnati inakni henne ta git pahapwinama ahj.

¹⁴ Nah akkamnihte yit ku samahpa ahj. Igkis Uhokri gibukpig yuma gipitkis kema hiyegma amadgayapu inin. Ig Uhokri awahkisrikis adahan gayapetnikis nerras ku pariye amnihkapu gapit Uhokri.

2

Apuriwnabay Ku Nawenétke Yis Miyeh Wamnihtenwi

¹ Uhokri gikamkayh kagikiythanisima. Amawka nikwe ku wis kiyenenekwa inakni inetit gimin gikamkayh ku pariye kuwisnene ekkepka wot ku nawenétke wis miyehpig. Ku wis miyehpig, wis humaw ke pahamku umuhbe ku pariye ka wanak kabayhtiwatma eg bohpika apit amian.

² Ig Uhokri gikamkayh pi kiyatte giwkis ahj. Madikte ku pariye ahj giwn, hennewa in danuh. Ku pariye hiyeg taraksin, ku pariye hiyeg ka ihpin, ig katiwnipwe nipatra.

³ Igme Kiyapwiye Jesus giwn in pi kiyatte akiw giwkis ahj giwnkis. Ku wixwiw ka aminama ariw giwn, wixwiw katiwnipwenek nipatra. Yuma bisikketwa udahanwiw. Ig kuwis akki wotwiw adahan wamnihkawiw kibeynewatnen ku samah ig keh wixwiw isamtaw ariw arakembet mbayka adahan wixwiw utí kaayhsima kabayka. Ig kit ekke ini wamnihkawiw ta gitkis hiyeg. Ayteke nerras gikannuhnipwi ku pariye timepnepwi inakni giwn ignesme akkin ta wotwiw. Igkis akki ta wotwiw ku inakni inyerwa.

⁴ Nikwenéwa igwa Uhokri hawwata akki wotwiw ku inakni inyerwa. Mmanawa ig iké gannu ta gipititkis adahan igkis keh annut adahan arekhetni ku ig ay gikakkis. Ig kehkis annut gitkis ku pariye keh hiyeg wakaymni, kibeyne annut ku pariye hiyeg amadgayapu inin ka hiyá nikehka.

Hawwata akiw ig ibekhe Gitip gannu gipuriwkiis mpuse gihiyegapu ku samah gimawkan.

Cristo Wageswe Ihtikekne Adahan Ig Wamniht-enwiw

Mt 1.20; Jo 1.14; Rom 8.3; Fil 2.7; Kol 2.9; 1 Jo 4.2

⁵ Ka gitkisma ahj Uhokri kumadukasa ini hawkri nukune, ku kamin wixwiw kinetihwene kuri.

⁶ Kawa. Ka gitkisma. Mmanawa ay pahak iwetrit amadga Uhokri gannasan minikweknene ku kiney pahapwi awna, giwn:

“Uhokri, pariyeki usuh ta pit, usuh amadgayapu inin, adahan pis kiyé usuh? Usuh hiyeg amadgayapu inin usuh ka ariknawnama ta pit adahan pis ikí pitew ta womkanit.

⁷ Henneme, kibeyne, pis ikí wothu kaayhsima wannu kaayhsima ukiythani. Pis keh ukiythani warikap aynessa giwkis ahj gikiythanikis.

⁸ Pis kumadukasa madikte ariknebdi ta wothu.”

Hennewatbaki ig pahapwi awna. Inakni yuwit awna ku ig Uhokri kumadukasa madikte ariknebdi ta wotwiw. Madiktehwa. Yuma ariknawnama ka kumadukaka wapitwiw. Nukebyupwi, wixwiw kote hiyapte ini humaw.

⁹ Henneme kibeyne, wixwiw kuwis hiyap Kiyapwiye Jesus. Ig ikaw aynessa pi warikapte giwkis ahj mmanawa ig wageswe ihtikekne kahadbe ig umahkiswe gidukwenaprikkis hiyeg. Henneme kuri ig Uhokri ikí git Kiyapwiye Jesus kaayhsima gidatni, kaayhsima gikiythani awaku ku samah ig umahkiswa udahanwiw. Hennewa, ig Uhokri

gabay keh ig Kiyapwiye Jesus kayah miyaka gida-hankis mpuse hiyeg.

¹⁰ In kabay ig Uhokri isaksig adahan ig hiyá mbeyne henne. Uhokri igyerwa kagihiyakemisima. Madikte humaw giwntak. Madikte humaw gidahan. Ig muwaka iwé kaayhsima hiyeg ta git adahan igkis humaw gikamkayupwi adahan ig ikí gikiythani ta gipititkis. Ignewa Kiyapwiye Jesus keh hiyeg isamtaw adahan ignes humaw Uhokri gikamkayupwi. Ig giwewkistenkis arimkat isamtawka. Nikwe in kabay ig Uhokri isaksig adahan ig hiyá mbeyne. Ini gihiypan mbeyne in humaw ke wotbe gahegbeteptenbe adahan ig humaw uwewkistenwiw apigutaprik ku samah Uhokri gimawkan.

¹¹ Mmanawa wixwiw ku pariye sagamtaka ariw upathawniwiw wixwiw kuri ke wotbe wixwiw pakebyeknebe gikak ner ku pariye usagaptihpitniwiw ariw upathawniwiw. Wixwiw kadahan igwata Wigwiw. Awaku ini ig Kiyapwiye Jesus ka mará kanumwiw gikebyupwi adahan ig ikaw hehpekwiye ke wixwiwbe.

¹² Amadgatak Uhokri gannasan minikweknene ig Kiyapwiye Jesus awna:

“Uhokri, nah kinetihwate pimin gikakkis nukebyupwi. Nah kabayapte akak apat abet lammis payak gikakkis ignes pihiyegapu.”

¹³ Hawwata ig awna akiw:

“Nah kamaxwenewata ta gipitit Uhokri payak gikakkis.”

Hawwata ig awna akiw:

“Nah ay gikakkis nukebyupwi ku pariye Uhokri gikan nuthu.”

14 Ku samah wixwiy gikebyupwi wixwiy ihtikekne, nikwe ig Kiyapwiye Jesus kinagsaw, ig wageswe ihtikekne hawwata ke wixwiybe. Ku samah ig ihtikekne, ig ik adahan ig umahkiswa. Abetimpi ini ku samah ig umahkiswe ig pisenwe akak gidatni ner wapitye gikiparadkis, ner ku pariye atiwekne miyaka.

15 Ayge nikwe ig keh wixwiy isamtaw, wixwiy ku pariye takunipti wanakka akak apiska awaku ku samah wixwiy apisne abohri miyaka.

16 Hennewa ig ka parak abet gihawkankis ahj. Kawa. Ig parak abet udahanwiw uhawkanwiw wixwiw amekene Abrawh gihiwhipwi.

17 Adahanikwa ini ig wageswa ihtikekne hawwata ke wixwiy gikebyupwibe. Pugamawka ig keh henne kahadbe ig humaw kibeyne awnamnihkeputne udahanwiw ta git Uhokri. Ku samah ig wageswa ihtikekne nikwe ig pi kayahte udahanwiw. Awaku ini ig humaw kibeyne awnamnihkeputne wowtrikwiw wixwiw hiyeg. Ig hawwata humaw kibeyne awnamnihkeputne giwtrik Uhokri awaku ig keh Uhokri gibetki. Ig wadithebdih uhawkanwiw gikak Uhokri akak ku samah ig katiwnihe utaraksanwiw gikak.

18 Ig kuwis mpiya abetiw mbeyne amadga inin, adahan ig hikekka adahan ba ig taraksa, henneme ig mpiyasemni. Inneki keh ig hiyá asamanak adahan parak abet uhawkanwiw wixwiw ku pariye hawwata hikekka adahan ba wixwiw taraksa.

3

Jesus Pi Kiyatte Giw Amekene Moís

¹ Nikwe nukebyupwi kibeynepwi, yis ku pariye Uhokri kaniy adahan yis humaw inugikyenepwi, uyay ikí utewwiy ta gitnen Kiyapwiye Jesus. Ig Uhokri giwatni adahan ig kinetihwene ta wotwiy gidahan. Ig hawwata wawnamnihtenwiw adahan ig kinetihwene ta git Uhokri udahanwiw. Ignewa ku kapit wixwiw kamaxwa. Ignewa ku pariye wixwiw ikaw gihiyegapu.

² Ig Kiyapwiye Jesus takunipti keh gawahkisten gibetki hawwata ku samah amekene Moís keh gawahkisten gibetki minikwak ku kapim ig wewkisne madikte Uhokri gihiyegapu ayhté amadga amatap.

³ Henneme ig Kiyapwiye Jesus ig pi kiyatte giw amekene Moís hawwata ku samah pahapwi payteputne ig pi kiyatte ariw ini payt ku pariye gikehni.

⁴ Yuma payt humaw hennenwatma. Madikte payt kadahanyekwiye nikehten. Hawwata madikte hiyeg kadahanyekwiye gikehtenkis. Ignewa Uhokri akehten madikte ariknebdi.

⁵ Igme amekene Moís takunipti keh Uhokri gibetki gikakkis madikte gihiyegapu. Ig keh gibetki kewa pahapwi ibuktibe ig kannipwiye agiku gikipara gipin. Hennewa ig humaw arakak adahan ku pariye nemnikumpiye.

⁶ Igme Cristo ig hawwata keh Uhokri gibetki takunipti gikakkis Uhokri gihiyegapu. Henneme ig keh gibetki kewa pahapwi ikamkaytibe ku pariye kumadukene gig gipin. Wixwiynewa Uhokri gipin. Ku wixwiw ka isahkiswa ariw ukamaxwanwiw, ku wixwiw udukweneywa kamaxwenenekwa ta gipitit Uhokri, ku wixwiw

bateknenekwa akak ini kabayka ku pariye wohpanwiy, ayge nikwe wixwiy humaw inyerwa Uhokri gipin.

Apuriwnabay Ku Nawenétke Yis Isahkis Yikamaxwan

1 Kor 10.1; Judas 5

⁷ Kiyapwiye Jesus pi kiyatte giw amekene Moís. Nikwe apuriwnabay ku samah Uhokri Gitip awna amadgatak Uhokri gannasan minikweknene. Giwn:

“Ataybiswanabay ta git Uhokri ku apim inin.

⁸ Ka yi muwaka humaw kane ihpatrunema kema ignesma amekenegben. Ayge amadga amatap igkis kaayhsima wakaymnise Uhokri awaku ku samah igkis ka kamaxwa gipitit. Igkis hikekri baki ig aywatma gikakkis. Ites awna ininten: ‘Uhokri yuma ay ukakwiy. Kineypa gannu? Waké ig keh annutbe, nikwekam wixwiy kamaxwa gipititkam wixwiy hiyakkam ku ig ay ukakwiykam.’

⁹ Ayge nikwe ig Uhokri awna: ‘Takunipti igkis hikekun baki nah aywatma gikakkis. Bawa takunipti nah keh annut adahan arekhetni gitkis ku inyerwa nah ay gikakkis henne danuh adahan paxkabu madikwa (40) akebyi kamukri. Hiyaksa igkis gidukweneswa ka kamaxwa nupitit.

¹⁰ Ku samah igkis ka kamaxwa nupitit inneki keh nah ka batek. Apim ini nah awna: ‘Igkis taraksepwa igkis. Apanenekwa igkis taraksa. Igkis ka hiyak aynesnima ku samah nuhiyakemni.’

¹¹ Ini ku samah nah ka batek akak gitarak-sankis in keh nah ikakse gidahankis adahan igkis ka utí ini mayekket ku pariye kuwisnene nah ahegbete gidahankis.”

Hennawatbaki ig Uhokri gannasan awna.

¹² Nukebyupwi, apuriwnabay ku pariye hiyakemniki ay apit yiyakni ku nawenétke yis hawwata yihiyakemni mbeyepye akak pukuhpawka in keh yis miniw giw Uhokri ku pariye igyerwatnene.

¹³ Nah kuwis akki yit ku samah Uhokri gannasan minikweknene awna. In awna: “Ataybiswanabay ta git Uhokri ku apim inin.” Nikwe ikinay yihiyakemni pawtak takunipti gidahan Uhokri apim ini ku aysaw inakni yuwit “ku apim inin” in kawih udahanwiw. Ikinay yihiyakemni pawtak takunipti kahadbe yuma pahapwinama yaytak kinikiswa arit gitaraksan in keh ig ka iha giwn Uhokri nikwe.

¹⁴ Mmanawa wixwiw kuwis pakebyeknepwi gikak Cristo. Madikte kabayka ku pariye gidahan Cristo in udahanwiywata. Amawka kuri ku wixwiw udukweneywa kamaxwenenekwa ta gipitit Uhokri ku samah pitatye, han pitatit juktah danuh umaksemniwiy. Ayge nikwe wixwiw utinek madikte ini kabayka ku pariye gidahan Cristo.

¹⁵ Inakni Uhokri gannasan kawih udahanwiw, nukebyupwi. Ataybiswanabay nikwe ta git Uhokri ku apim inin. Ka yi muwaka humaw kane ihpatrunema kema ignesma amekenegben. Ayge amadga amatap igkis kaayhsima wakaymnise Uhokri.

¹⁶ Hiyawa igkis kuwis timá Uhokri giwn henneme igkisnewa wakaymnisnene Uhokri awaku ku samah igkis ka kamaxwa gipitit. Uyay akki nuthu. Mmah igkis ku pariye wakaymnise

Uhokri mmah igkis ka hiyak Uhokri? Ihi, igkis hiyaknig. Igkisnewa ku pariye ig amekene Moís ayipa wiwhe giwakutakkis hiyeg ejituyenepwi kuwis.

¹⁷ Nah ayapi akiw. Pariye hiyeg keh Uhokri ka batek adahan paxkabu madikwa (40) akebyi kamukri? Nah akkite yit. Igkisnewa ku pariye taraksapye. Apatra ini Uhokri makisrihpiqkis ayge amadga amatap.

¹⁸ Hawwata nah ayapyi. Kadahan Uhokri ikaksa adahan ignes ka utí ini mayekket ku pariye kuwisnene ig ahegbete gidahankis? Igkisnewa ku pariye kane ihpenepwima giwn.

¹⁹ In kahayak huwewe wot ku igkis ka utí ini mayekket awaku igkis ka kamaxwa gipitit Uhokri.

4

¹ Nukebyupwi, ku akak inin ig Uhokri kupiknene kadahan pahayku mayekket ahegbet udahanwiy. Uyay pukuhpaw ku nawenétke wixwiy ka huwit apigkut.

² Mmanawa wixwiy hawwata, wixwiy kuwis timap kibeyne inetit adahan isamtawka hawwata ke igkisbe amekenegbenbe. Henneme igkis timapni waditnepyenen awaku ku samah igkis timapni henneme igkis ka kamaxwa ta nipitit.

Kamaxwenepwi Utí Mayekketnek

³ Wixwiyme ku pariye kamaxwenepwi apitit in-akni Uhokri giwn wixwiy utí ini mayekketnek ku pariye ig Uhokri kuwisnene ahegbete udahanwiy. Wixwiy utí ini mayekket ku pariye igkis ka utí. Mmanawa ig Uhokri awna:

“Nah ka batek akak gitaraksankis aynesnima. Inneki keh nah ikakse gidahankis adahan igkis ka utí ini mayekket ku pariye kuwisnene nah ahegbete gidahankis.”

Ini mayekket kuwis ahegbet gidahankis ku samah yumahte hawkri henneme igkis ka utipni.

⁴ In kahayak huwewe wot ku in kuwis ahegbet mmanawa Uhokri gannasan awna ku arimkan-itwiye ntewnhekepye hawkri ig Uhokri mayeke ariw madikte gikehapan. Mmanawa madikte ahegbet kuwis.

⁵ In hawwata kahayak huwewe wot ku igkis amekenegben ka utipni mmanawa Uhokri gannasan minikweknene awna:

“Igkis ka utí ini mayekket ku pariye kuwisnene nah ahegbete gidahankis.”

⁶ Nikwe pahayku mayekket adukwenewa ay ahegbet adahan hiyeg utí. Nerras amekenegben ku pariye kit ekkepka gitkis kibeyne inetit adahan isamtawka igkis ka utipni awaku igkis ka iha Uhokri giwn.

⁷ Awaku ini ig Uhokri ikakse nawenéwa hawkri akiw adahan hiyeg utí ini mayekket. Ini hawkri in ku apim inin. Ariwnteke ini ku samah igkis amekenegben ka huwit atere kibite kamukri akiw ig ikaksin udahanwiw gibiygik amekene Davi. Ig ikaksin akak inakni yuwit ku pariye nah kuwis akkin yit, inakni yuwit ku pariye kapusa han:

“Ataybiswanabay ta git Uhokri ku apim inin. Ka yi muwaka humaw henne kane ihpatrunema.”

⁸ Ig amekene Joswé ig waxe nerras amekenegben gikamkayhkis ta apitit ini waxri ku pariye

kuwis Uhokri ahēgbete gidahankis gihiyegapu. Henneme igkis ka utí mayekket ayge. Waké igkis utipnibe, nikwekam ig Uhokri ka awnakam aysawnemenek akiw adahan wixwiy utipni ku apim inin.

⁹ Nikwe pahayku mayekket adukwenewa ahēgbet udahanwiy wixwiy Uhokri gihiyegapu. Ik adahan wixwiy mayak hawwata ku samah ig Uhokri mayeke arimkanitwiye ntewnehkepye hawkri.

¹⁰ Mmanawa ig Kiyapwiye Jesus kuwis danuh arit ini mayekket. Ig kuwis mayeke ariw madikte gannipwi amadgatak inin hawwata ku samah ig Uhokri kuwis mayeke ariw madikte gikehapan amadgatak inin. Ig kuwis wadithebdih uhawkaniwiy gikak Uhokri ku samah ig umahkiswe udukwenaprikwiy.

¹¹ Nikwe nukebyupwi, uyay mpiksaw aharit ini mayekket ku pariye ig Uhokri kuwis ahēgbete udahanwiy. Uyay apuriw ku nawenétke wixwiy ka huwit nipigkut awaku ku samah wixwiy ka iha giwn Uhokri kema igkisma.

Uhokri Giwn Pi Padukte Ariw Pahamku Ponya

¹² Mmanawa Uhokri giwn detye. In keh kaayhsima annut. In pi padukte ariw pahamku ponya pebkaknano guyaw. Egme pahamku ponya paduk ta warikwit ku kinney ukisut apatiptakni. Juktah in parak ta abetit upigik. Igme Uhokri giwn in pi padukte akiw. In paduk ku kinney udehetni patiptak akak uhiyakemni. In ipega ku pariye abet uhiyakemni apit uyakni.

¹³ Yuma ariknawnama ayemwene giw Uhokri. Aysawnemenek amawka ku wixwiy akkamnih git

madikte ku pariye ukehniwiw ay amadga inin. Henneme in kuwis kahayak huwewe madikte git. In kuwis ke wotbe in mawasapit giwtrik.

Jesus Wawnamnihtenwiw Ku Pariye Kibeynewatnen

¹⁴ Kibeynekata wixwiw kadahan pahapwi wawnamnihtenwiw ku pariye kibeynewatnen. Ig pahapwi kuwis danuh atere git Uhokri inugikut. Ig awnamnihkeputne ku pariye pi kabaytenene giwkis madikte. Ig Kiyapwiye Jesus, Uhokri gikamkayh. Ku wixwiw hiyá ku ignewa wawnamnihtenwiw, uyay kamaxwa gipitit kabayhtiwa.

¹⁵ Ig wawnamnihtenwiw ig pukuha ukayhawni kabayhtiwa mmanawa ig kuwis mpiye abetiwiw ini. Ig kuwis hiyá mbeyne. Ig kuwis hikekka adahan ba ig taraksa hawwata ke wixwiwbe. Igme yuma gitaraksan.

¹⁶ Nikwe uyay kibokahwa danukwa git Uhokri takunipti. Uyay ka muwaka mará danukwa kennesa gihumwat ku kiney ig betnene amadga gepwi ig hiyapkisne gabay ta wotwiw. Ayge wixwiw utí amnihka. Ayge ig ikene wawaygyiy ku aysaw wixwiw yuma wawaygyiy wowntekneywa.

5

Amawka Muwpeg Wadithebdih Gidahankiswa Gitaraksankis

¹ Madikte muwpeg ignes he hiyeginen amadgayapu inin. Igkis kaniyka gibetitakkis giyakikis hiyeg adahan igkis gawnamnihtenkis ta git Uhokri adahan igkis wadithebdih gitaraksankis gikak Uhokri. Igkis keh ofan

ta git Uhokri gidahankis gihiyegapukis. Igkis bukah puwikne ta gipetunat Uhokri, puwikne ku pariye umahka gidukwenaprikis hiyeg adahan katiwnihpiye gitaraksankis. Hennewatbaki gannipwikis.

² In ka ariknawnama ta gitkis igkis awnamnihkeputnepwi adahan igkis ehwa gikakkis gihiyegapukis. Ka mahikonama adahan igkis kiyaknihwa gikakkis nerras ku pariye kane hiyak hawkri, gikakkis nerras ku pariye taraksapye. In ka mahikonama gidahankis mmanawa igkis awnamnihkeputnepwi igkis hehpekwiye ke igkisbe.

³ Awaku ini amawka igkis bukah puwikne ta gipetunat Uhokri adahan katiwnihpiye gidahankiswa gitaraksankis hawwata ku samah igkis keh gidahankis gihiyegapukis.

Igwa Uhokri Kaniy Ku Pariye Hiyeg Humaw Muwpeg

⁴ Yuma pahapwinama hiyeg kawih giwnteknewa ini annipwit kiyatye adahan ig humaw muwpeg awnamnihkeputne gidahankis hiyeg. Amawka igwa Uhokri kaniygi hawwata ku samah minikwak ig kaniye amekene Arawh adahan igme humaw judeyenepwi gawnamnihtenkis.

⁵ Ig Cristo kawmata kawih giwntakma ini annipwit kiyatye adahan ig humaw hiyeg gawnamnihtenkis. Igwa Uhokri kaniygi. Ig awna git:

“Pis nukamkayh, ku apim inin nah akkap ku pis igyerwa nukamkayh.”

⁶ Ig hawwata awna git amadgatak nawenéwa gannasan. Giwn:

“Pis humaw hiyeg gawnamnihtenkis adahan apanenekwa. Pikiythani kewa amekene Mewkisedekibe gikiythanibe.”

Ku Samah Jesus Umahkiswe, In Keh Ig Kannuhwa Amin Ku Pariye Ihpaki

⁷ Ku samah ig Kiyapwiye Jesus ihtikeknete ay amadga inin, ig kayah hawwata ke wixwiybe. Apim ini ig amnihswe ta git Uhokri ku pariye ignewa hiyá giwiwhka abetitak miyaka. Ig piriyepekaw git akak madikte giwakemni. Ig suke gikantak. Ig tihene kihhaw. Igme Uhokri timé gipigyepkawni mmanawa gayapni abet gipigyepkawni in adahan ig keh Uhokri gibetkinen.

⁸ Ig ka miyakere henneme ig umahkiswe mmanawa innewa Uhokri gibetki. Hiyawa ig Kiyapwiye Jesus ig Uhokriwa gikamkayh henneme amawka ku ig hawwata kannuhwa abetimpi gihiypan mbeyne. Ini ku samah ig keh ini gibetki ku pariye ig ka kehkere in keh ig kannuhwa kabayhtiwa amin ku pariye ini ihpaki Uhokri giwn.

⁹ Kibeyne, ig ihe giwn apigkutaprik ku samah Uhokri gimawkan. Ayge nikwe ig humaw ati-wkekne isamtawka gidahankis madikte ku pariye ihpenepwi giwn. Ig keh igkis isamtaw adahan apanenekwa.

¹⁰ Igwa Uhokri kanumri ku ig hiyeg gawnamnihtenkis. Ig awna ku gikiythani kewa amekene Mewkisedekibe gikiythanibe.

*Yis Ke Bakimnaybe Kote Hiyakte Hiyakemniki
1 Kor 3.1, 13.11, 14.20; Ef 4.14*

¹¹ Nukebyupwi, nah kadahan kaayhsima inetit akiw adahan nah ekkene yit amin inakni hiyakemniki. Henneme mahiko adahan nah kinetihwa nimin awaku yis ka ikatuswa arit nuwnhu.

¹² Yis kuwis ayiparipye ariwntak ku samah yis wageswa Jesus gihiyegapu. Yis kiskama adahan yis kannuhekne henneme yis kote ikte adahan yis kannuhak. Yis kupiknene muwaka hiyeg adahan yikannuhten amin akapuska hiyakemniki gimin Uhokri gihiyakemni. Yis kewa bakimnaybe nopsanyopwibe ku pariye he sus ihintakutnen, ignes kote ikte adahan ax kiyapwiyegben gimanakis.

¹³ Bakimnay ku pariye sus he ihintakutnen igkis ka hiyak hawkri. Igkis kote hiyakte ku pariye kabayka akak mbayka.

¹⁴ Ignenewa hiyeg kiyapwiyegben hiyak hawkri awaku igkis kuwis kawih gihiyakemnikis adahan igkis hiyeknes ku pariye kabayka akak mbayka. Ignenewa ik adahan igkis axnes kiyapwiyegben gimanakis. Yis hawwata, yis ku pariye kuwisnene kawih Uhokri gihiyakemni, yis ku pariye kuwisnene kehne ku pariye kabay, yis ik adahan kannuhwene akiw.

6

*Uyay Tipiknene Kannuhwene Gimin Uhokri
Akiw*

¹ Uyay ikaw kiyapwiyebetnewa abet uhiyakemniwi. Uyay ka msakwa hennenwatma akak ini akapuska hiyakemniki gimin Cristo ku pariye

kuwisnene yis kannuhka nimin. Uyay tipiknene kannuhwene gimin Uhokri gihiyakemni akiw. Nah ka kannuhyi akiw amin ku samah amawka wixwiy wages uhiyakemniwiy ariw ukehbetanwiy ku pariye waditnepyenen, adahan wixwiy kamaxwene ta gipitit Uhokri.

² Ka ik adahan nah kannuhyi akiw amin ku samah ukewpenwiy, iné amin ku samah wixwiy sarayh uwakwiy ta gipititkis hiyeg, adahan piriyepekewne gidahankis, iné amin ku samah ukankawniwiy ariw miyaka, iné amin ku samah taraksapye ipukepka hampa arimkanit biyukwiki apatra gitaraksankis.

³ Gikak Uhokrinek wixwiy tipiknene han pitatit, wixwiy pi kannuhwate akiw.

*Apuriwnabay Adahan Yis Ka Piyawakwima Giw Uhokri Juktah Yis Ka Ik Adahan Diyuh Ta Git Akiw
Eb 10.26*

⁴ Mmanawa ku hiyeg kuwis uguhka gihiyakemnikis gapit Uhokri, hawwata ku igkis kuwis amapa Uhokri gikan wot inugikteke, hawwata ku igkis kuwis kadahan Uhokri Gitip ay gipitkis,

⁵ hawwata ku igkis kuwis hiyakni kabayhtiwa ku Uhokri giwn in kibeynewa, hawwata ku igkis kuwis kawih Uhokri gannu adahan inin hawkri nukune,

⁶ henneme ku aysawnemenek igkis miniw giw Uhokri juktah igkis biyuk giw, nikwe igkis ka hiyá igkisma diyuh adahan igkis kamaxwa gipitit Uhokri akiw. Ku igkis kiduhe hampa apigkut ku pariye gihiyakemnikis nerras hiyeg minikweknepwi ku pariye

gidaddahkiswitni Uhokri gikamkayh, in ke wotbe igkis gidaddahkiswitnibe akiw, in ke wotbe igkis mahipwihkiswigbe ta gitkis hiyeg akiw.

⁷ Nukebyupwi, wixwiy kewa amutripwibe gidahan Uhokri. Ku wixwiy ikaw ke gamutrapwibe ku pariye amapa muwok inugikteke ayge kabayno amutri hiyan atere gidahan akipara, ku wixwiy ikaw henne, nikwe wixwiy utí kaayhsima kabayka giwntak Uhokri.

⁸ Henneme ku wixwiy ikaw ke amutripwibe ku kiney he pudukunen hiyan akak ewwakti, nikwe wixwiy waditnepyenen. Nikwe kennesa uhawkanaprikwiy adahan Ukiparawiy miniw wowwiy adahan wixwiy bukahapepkanek.

*Uyay Mpiksaw Gikak Uhokri Han Pitatit
Ef 1.17, 4.12; Fil 3.12; 2 Ped 1.5*

⁹ Kibeyne, nukebyupwi kibeynepwi, yis ka hennema. Hiyawa nah kinetihwa gidahankis hiyeg ku pariye kene amutripwibe ku pariye waditnepyenen henneme nah kamaxwa ta yipitit ku yisnewa kewa ini amutripwibe kabaytenene yis utí kabaykanek yis isamtawnek.

¹⁰ Ig Uhokri ig waditye. Ig ka miyeh yanipwi ku samah yis kannipanene gidahan. Ig ka miyeh ku samah minikwak yis amnih gihiyegapu, kupiknene yis amnihpigkis, awaku ku samah yis batekye gikak Uhokri.

¹¹ Ininewa numawkan adahan yis mpuse yaytak mpiksaw han pitatit juktah danuh yimaksemni kahadbe yis inyerwa darih ini kabayka ku pariye wohpanwiy.

12 Numawkan yis ka ehwa gikak Uhokri. Numawkan yis ikaw hawwata ke ignesbe ku pariye kuwis darihe ini kabayka ku pariye Uhokri gikaksan gitkis awaku ku samah igkis kamaxwenenekwa gipitit Uhokri igkis kiyaknihwenenekwa juktah ku aysaw igkis darihpin.

Uhokri Gikaksan Wotwiy In Kahayak Wotwiynek

13 Kiyemnahnbay gimin amekene Abrawh. Minikwak Uhokri ikakse kabayka ta git amekene Abrawh. Ku samah yuma hiyeg pi kiyatte giw Uhokri, nikwe igwa humaw gitemwera adahan gipit.

14 Ig awna git amekene Abrawh:

“Nahwa awna pit ku nah ka uniyehi nuhiyakemni ariw ku pariye nah ikakse pit ku apim inin. Nah iki kaayhsima kabayka ta pitnek. Nah keh pis kakamkayh pis kahiwhipwi kaayhsimanek.”

15 Ig amekene Abrawh timapni henne, ig kiyaknihwenenekwa juktah ku aysaw inakni giwn danuh git. Ayge nikwe metakwa ig darihe ini Uhokri gikaksan git.

16 Ku aysaw wis ikaksa arikna git pahapwi, ku wis uti pahapwi hiyeg pi kiyathakahte wow adahan ig humaw utemwera, nikwe ig pahapwi ka pukuhpaw ukak. Ig hiyakni ku inyerwa wis keh ku samah wis ikaksa git.

17 Ig Uhokri muwaka nerras ku kit ig ikaksa kabayka adahan igkis hiyakni kabayhtiwa ku inyerwa ig keh ku samah ig ikaksa gitkis. Inneki keh

igwa humaw gitemwera adahan gipit adahan ku samah ig ka uniyehiti gihiyakemni akiw.

¹⁸ Inakni giwn adahan ku samah ig ikaksa wotwiw kabayka payak akak inakni giwn adahan ku samah ig ka uniyehiti gihiyakemni, inakni pitenemnene yuwit ka hiyá mpiyaki. Mmanawa ka ik adahan Uhokri kinis. Nikwe inakni giwn pitenemnene in ikene wawaygyiy kabayhtiwa mmanawa wixwiw kuwis bisike git Uhokri adahan wixwiw darih ini kabayka ku pariye gikaksan wotwiw.

¹⁹ Ku samah pahamku nawiy kamaxwa apitit guyokman inme guyokman ka warak in kamaxru kabayhtiwa, hawwata wixwiw kamaxwa gipitit Uhokri gikaksan kabayka wotwiw. Inakni gikaksan in ke iyokmantibe ku pariye kamax adahan apanenekwa. In kamaxwiw gikak Uhokri ayhté inugik aharaptak ini kamis amaptenten Uhokri giwskeki.

²⁰ Ig Kiyapwiye Jesus ig kit danuh atere wowwiw adahan ig wawnamnihtenwiw adahan apanenekwa. Ignewa awnamnihkeputne ku pariye pi kiyattenene kewa amekene Mewkisedekibe.

7

Amekene Mewkisedeki Kaayhsima Gikiythani

¹ Ig amekene Mewkisedeki ig akipara pahá paytwempu kewye Saleh. Ig gimuwpega Uhokri ku pariye kanegikiythanisima. Minikwak ku aysaw amekene Abrawh diyuhpiye abetitak ini kerka ku kapim ig mateke kaayhsima ikiparat, ig

amekene Mewkisedeki patiptakig atere, ig benepkig ig sarayh kabayka ta gipitit.

² Igme amekene Abrawh keh ofan gidahan Uhokri ta git iggi amekene Mewkisedeki. Ig kakanhaw git araytak ku pariye gisiwhan giwkis nerras ikiparat. Ig wiwh pahá ariwntak mpuse madikawku gewkanbet, ig ikepni git amekene Mewkisedeki. Igme amekene Mewkisedeki kanumka pitana gikanmak kiyatye. In giw Mewkisedeki, inakni wownaprikwiw “Waditye Ikiparat”. Inme paytwempu Saleh ku kiney ig kumaduka, inakni ariw wownaprikwiw “Pasamraki.” Nikwe ig amekene Mewkisedeki hawwata ig kanumka “Pasamraki Akipara.”

³ Yuma hiyeg ahiyekten ku pariye amekene Mewkisedeki gig iné ku pariye ginag iné ku pariye gahawkripwi. Uhokri giwn ka akki wotwiw. Wixwiw ka hiyak ku samah giwaypuka. Wixwiw kawmata hiyak ku samah gimiremni. In ke wotbe ig yuma akapuskabe ke wotbe ig yumanawata gimaksemnibe. In ke wotbe ig msakwa hiyeg gawnamnihtenkis adahan apanenekwa hawwata ke Uhokri gikamkayhbe.

Amekene Mewkisedeki Pi Kiyatte Giwkis Nawenépwi Muwpeg

⁴ Ig amekene Mewkisedeki ig kaayhsima gikiythani. Yis hiyá? Juktah igpeke judeyenepwi gahawkrikis ig amekene Abrawh ig ikiy amekene Mewkisedeki pi kiyatte giw. Mmanawa ig keh ofan gidahan Uhokri ta git amekene Mewkisedeki ariwntak gisiwhan giwkis nerras ikiparat.

⁵ Ariwnteke ini kibite kamukri akiw ig Uhokri ikí ta gitkis amekene Levi gihiwhipwi ini iwetrit adahan amepene ofan gidahan Uhokri. Nerras gihiwhipwi ku pariye humaw muwpeg gidahankis hiyeg judeyenepwi igkis ik adahan amapa giwkis hiyeg pahá ariwntak mpuse madikawku gewkanbetkis. Hiyawa igkis amapa ini ofan henneme igkis pakebyekne gikakkis nerras ikenenepwi ini ofan. Igkiswata gihiwhipwi amekene Abrawh.

⁶ Igme amekene Mewkisedeki ig ka amekene Levima gihiwhima. Ig kuwis ayipwite ay kuwis gapit amekene Levi. Henneme ig hawwata amapa pahapwi gikan ta git Uhokri. Mmanawa ig amapa amekene Abrawh gikan. Hawwata akiw ig sarayh kabayka ta gipitit ig amekene Abrawh. Igme amekene Abrawh kaayhsima kiyathaka. Ig ikaksaka kaayhsima kabayka gapit Uhokri.

⁷ Henneme in kahayak huwewe wot ku ig amekene Mewkisedeki ig pi kiyatte giw amekene Abrawh mmanawa ku pariye sarayhne kabayka gipitit pahapwi iggi pi kiyatte giw.

⁸ Ignesme amekene Levi gihiwhipwi ku pariye amepene ofan ku akak inin gidahan Uhokri, igkis miyarapnek. Igme amekene Mewkisedeki, Uhokri giwn ka akki ku ig miyá. In ke wotbe ig ay adahan apanenekwatbe.

⁹ Hawwata akiw in ke wotbe igwa amekene Levi payak gikakkis nerras gihiwhipwi ku pariye amepenepwi ofan, in ke wotbe igkis ikiy amekene Mewkisedeki pi kiyatte giwkis. Mmanawa in ke wotbe igkisbe keh ofan ta git payak gikak amekene Abrawh.

10 Mmanawa apim ini ku aysaw ig amekene Abrawh patiptak gikak amekene Mewkisedeki, ig amekene Levi kote amadgate wayk. Ig aynete gipit amekene Abrawh.

11 Ariwnteke ini kibite kamukri akiw ig Uhokri akki gikumadukan ta git amekene Moís. Apim ini ig kaniye amekene Levi gihiwhipwi adahan igkis humaw gimuwpegapu. Mmanawa ig kaniy amekene Arawh gikakkis gikamkayupwi adahan igkis humaw hiyeg gawnamnihtenkis ta git Uhokri adahan igkis wadithebdih gitaraksankis gikak Uhokri. Waké igkis keh apigkutapriknewatbe ku samah Uhokri gimawkan, nikwekam ig Uhokri ka muwakapkam adahan ig kaniy pahapwi nawenéwatkam muwpeg giwenyankis. Henneme ig kuwis kannikase pahapwiwa akiw giwenyankis ku pariye ka kema amekene Arawhma. Ig pi kiyatte giw. Ig Kiyapwiye Jesus. Iggi gikiythani kewa amekene Mewkisedekibe gikiythanibe.

Kiyapwiye Jesus Pi Kiyatte Giwkis Nawenépwi Muwpeg

12 Ku samah ig kuwis kannikase nukune muwpeg giwenyankis nerras nawenépwi ayge, nikwe ig hawwata kannikase nukune gikumadukan.

13 Mmanawa amekene Moís gikumadukan ikí ini annipwit adahan wadithebdihne hiyeg gitaraksankis ta giwaku itkis amekene Levi gihiwhipwi. Igme ku pariye kannikasaka giwenyankis ig ka kinagsaw gibetitakkisma amekene Levi gihiwhipwima. Ig nawenéwa hiyeg gihiwhi ku pariye gihiwhipwi ka humawti

muwpeg, ignes ka awnamnihti hiyeg ay amun ini piriyepekewket ku kamin amekene Moís gikumadukan kinetihwa.

¹⁴ Madikte hiyeg hiyakni ku ig Ukiparawiy Jesus ig amekene Judá gihiwhi. Amekene Moís gikumadukan ka awna pahatnama yuwit giminkis amekene Judá gihiwhipwi adahan igkis humaw muwpeg. In arekhetni huwewehe wotwiy ku ig Kiyapwiye Jesus aparayewa ariw amekene Moís gikumadukan. Ig pi kiyatte giwkis nerras muwpegpiyenepwi ku kamin amekene Moís gikumadukan kinetihwa.

¹⁵ In kahayak huwewe wot mmanawa ig Kiyapwiye Jesus iggi muwpeg gihumwabuk amekene Mewkisedeki.

¹⁶ Ka innema kumadukaki amedgene ininma keh ig humaw hiyeg gawnamnihtenkis. Kawa. Ig humaw gawnamnihtenkis awaku ku samah ig detye adahan apanenekwa. Ig yumahwa gimaksemni.

¹⁷ Mmanawa Uhokri gannasan minikweknene awna:

“Pis msakwa hiyeg gawnamnihtenkis adahan apanenekwa. Pikiythani hawwata ke amekene Mewkisedekibe gikiythanibe.”

Hennewatbaki ig Uhokri giwn ta git gikamkayh.

¹⁸ Nikwe ignes nawenépwi muwpegpiyene ka kawih udahanwiy akiw awaku ku samah igkis yuma gidatnikis igkis waditnepyenen adahan wawnamnihtenwiy. Nikwe ig Uhokri wiwhe ini annipwit giwakutakkis.

¹⁹ Mmanawa ignes ku kamin amekene Moís gikumadukan kinetihwa igkis ka ik adahan

wadithebdihiyeg gihawkankis gikak Uhokri apigkutaprikma ku samah gimawkan. Kurime ig Uhokri kannikase pahapwi giwenyankis ku pariye kaayhsima pi kabayte adahan wixwiy kamaxwa gipitit. Gipitimpi iggi gikamkayh ik adahan wixwiy danukwa kennesa ta gihumwat Uhokri takunipti.

²⁰ Ay nawenéwa arekhetni wot ku ig Kiyapwiye Jesus pi kiyatte giwkis nerras nawenépwí awnam-nihkeputnepwi. Nah akkite yit ku samah. Ig Uhokri igwa humaw gitemwera adahan gipit adahan ku samah ig ka uniyehti gihiyakemni ariw inakni giwn ta git gikamkayh. Ig ka keh henne apim ini ku aysaw ig kaniy amekene Levi gihi-whipwi adahan igkis humaw muwpeg adahan hiyeg judeyenepwi gawnamnihtenkis.

²¹ Henneme ku aysaw ig awna git gikamkayh, igwa humaw gitemwera adahan gipit adahan ku samah ig ka uniyehti gihiyakemni. Mmanawa Uhokri gannasan minikweknene awna:

“Kiyapwiye Uhokri igwa humaw gitemwera adahan gipit adahan ku samah ig ka uniyehti gihiyakemni apim ini ku aysaw ig awna git gikamkayh: ‘Pis msakwa hiyeg gawnamnihtenkis adahan apanenekwa.’ ”

²² Inakni giwn arekhetni wot ku ini gaheg-betawni adahan ig Kiyapwiye Jesus wadithebdihihawkankis gikak Uhokri in pi apitminté ariw ini gaheg-betawni gidahankis ignes nawenépwí muw-pegpiyene adahan igkis wadithebdihiyeg gihawkankis gikak Uhokri.

Kiyapwiye Jesus Wawnamnihtenwiye Adahan Apanenekwa

²³ Hawwata akiw nerras nawenépwi muwpegpiyenepwi igkis kaayhsima gikebyikis awaku igkis ka dahwa adahan ayipad hawkri. Kuwewa pahapwi gaytakkis miyá pahapwime kannikaw adahan awnamnih hiyeg giwenyan.

²⁴ Igme Kiyapwiye Jesus msakwa adahan apanenekwa. Inneki keh ig ka muwaka nawenépwi muwpegpiyenepwi giwenyan. Ignewa wawnamnihtenwiye adahan apanenekwa.

²⁵ Nikwe ik adahan ig parak abet uhawkanwiye takunipti apanenekwa adahan ig wawnamnihtenwiye wixwiye ku pariye danuhpiye ta git Uhokri gipitimpi Kiyapwiye Jesus. Mmanawa ig ay adahan apanenekwa.

Kiyapwiye Jesus Apigkutaprik Ku Samah Uhokri Gimawkan

²⁶ Kibeyne, ig Kiyapwiye Jesus ignewa umawkanwiye adahan wawnamnihtenwiye. Ig awnamnihkeputne ku pariye pi kiyatte giwkis madikte mmanawa ignewa waditye. Yumahwa gitaraksan aynesnima. Iné yuma gipathawni. Ig ka pasamrak akak upathawniwiye aynesnima. Kuri nikwe ig ikepka git giwetri ku pariye apitmin ayhté inugik.

²⁷ Ig ka kema nerras nawenépwi awnamnihkeputnepwima. Hewkepye ner muwpeg ku pariye pi kiyattenene ig umehpiye puwikne gidukwenaprikkis hiyeg adahan katiwnihpiye gitaraksankis. Pitatye ig umah puwikne adahan katiwnihpiye gidahankite gitaraksan.

Buttit nikwe gidahankisme gihiyegapu. Igme Kiyapwiye Jesus ig ka muwaka adahan ig katiwnih gidahanma gitaraksan mmanawa ig yumahwa gitaraksan. Iné ig kawmata muwaka adahan ig katiwnih gihiyegapu gitaraksankis hewkepyema mmanawa ig kuwis katiwnih gitaraksankis pahayewpi apim ini ku aysaw ig umahkiswe gidukwenaprikkis.

²⁸ Nerras muwpegpiyenepwi ku pariye pi kiy-
 attenene ku pariye amekene Moís gikumadukan
 kaniy, igkis kataraksan hawwata ke madikte-
 hbe hiyegbe. Igme ku pariye Uhokri kaniy
 giwenyankis iggi yuma gitaraksan. Ig Uhokri
 gikamkayh. Ku aysaw Uhokri kaniypig ig awna
 ku ig ka kaniy nawenéwatma akiw. Mmanawa ig
 kuwis humaw apigkutaprik ku samah Uhokri gi-
 mawkan. Ig msakwa henne adahan apanenekwa.

8

¹ Nukebyupwi, inyerwa ku samah nah
 kinetihwa ta yit. Hennewa ig wawnamnihtenwiy
 Cristo ig apigkutaprik ku samah Uhokri
 gimawkan. Mmanawa ig kuwis bat ayhté inugik
 gihumwa Uhokri amun ini iwetrit ku pariye
 kanenikiythanisima kihehaptak.

² Ayge ig awnamnihwiy ayhté ku kinney Uhokri
 giswekeki ayge agiku Uhokri gipin ku pariye inyer-
 watnene. Ini gipin ka hiyegma amadgayapu inin
 gikehnikisma. Igwa Kiyapwiye Uhokri keh.

*Muwpegpiyenepwi Amadgayapu Inin Igenes He
 Arakaknen Gidahan Kiyapwiye Jesus*

³ Mpuse muwpeg ku pariye pi kiyattenene iggi gannipwi adahanikwa ig kehne ofan ta git Uhokri. Ig akka ta gipetunat Uhokri pahapwi puwikne gimig ku pariye umahka gidukwenaprikkis gihiyegapu adahan katiwnihpiye gitaraksankis gikak Uhokri. Nikwe ig ner ku pariye udahanwiy umuwpegawiy, ig akkawata ta gipetunat Uhokri gimig pahapwi ku pariye umehpika adahan katiwnihpiye utaraksanwiy gikak Uhokri.

⁴ Kibeyne, in ke wotbe ig kuwis keh henne ayhté inugik. Waké ig aybe amadga inin, nikwekam ig ka isaksaka adahan ig wageswa muwpeg. Mmanawa nerras muwpegpiyenepwi ku pariye ekkene puwikne gimig ta gipetunat Uhokri ku samah amekene Moís gikumadukan awna, igkis kupiknene ay.

⁵ Henneme gannipwikis ay amadga inin in he ahehpaktinen in he arakaknen adahan ku pariye inyerwa ahawkri ayhté inugik. Hennessee baki. Mmanawa minikwak ku aysaw ig amekene Moís ahegbet adahan kehkisne Uhokri gipin, apim ini ig Uhokri awna git:

“Apuriwnaba kabayhtiwa adahan pis kehkis madikte hehpekwiye ku samah nah kuwis akki pit ayhté apit ini waxri imuwadnene. Ka muwaka keh nawenéwatma aynesnima akiw.”

⁶ Igme Kiyapwiye Jesus ku samah ig awnamnih-wiy ayhté inugik, in gannipwi kaayhsima pi apit-minte ariw gannipwikis nerras muwpegpiyene amadgayapu inin.

Uhokri Gahegbetawni Nawenéwa Ukakwiy Ariw

*Minikwak**Lk 22.20; 2 Kor 3.6*

Ig Kiyapwiye Jesus gannipwi pi apitminte ariw nerras gannipwikis, hawwata ku samah ini Uhokri gahegbetawni ukakwiw gipitimpi Kiyapwiye Jesus in pi apitminte ariw gahegbetawni gipitimpi amekene Moís. In pi apitminte ariw inakni gahegbetawni mmanawa ku pariye gikaksan ta wotwiw ku apim inin in pi apitminte ariw ku pariye gikaksan ta gitkis amekene Moís gihiyegapu minikwak.

⁷ Waké inakni pitatye gahegbetawni humaw kabayhtiwatbe, nikwekam Uhokri ka muwakapkam adahan ahegbetaw nawenéwatma ukakwiwkam.

⁸ Henneme in ka humaw kabayhtiwatma mmanawa nerras hiyeg ka ihpin. Inneki keh ig Uhokri awna:

“Aysawnemenek nah ahegbetaw nukunewa akiw gikakkis nerras israelyenepwi. Hennewatbaki, nah ahegbetaw nawenéwa nukune akiw gikakkis hiyeg judeyenepwi.

⁹ In nawenéwa ariw ku pariye nah kuwis ahegbet gikakkis amekenegben minikwak ku kapim nah wiwhkiswigkis apititak Ejitumnawtak. Apim ini nah ke wotbe nah sumuh giwakukisbe hawwata ke pahapwi igtibe ku samah ig sumuh gikamkayh giwaku adahan gitukepten. Henneme igkis kiniswen igkis tarakse nahegbetawni gikakkis. Nah hiyapni henne, nah miniwpi giwkis.

¹⁰ Kurime nah akkite yit ku pariye nah ahegbete gikakkis nuhiyegapu judeyenepwi ay-

sawnemenek. Aysawnemenek nah kawihkis nuhiyakemni ta gipititkisnek. Nah ka tamakni he amadgat tipnenwatma. Henneme nah tamekwin apitit giyaknikis. Apim ini nah humaw igyerwa giwohkigakisnek igkisme humaw igyerkiswa nuhiyegapunek.

¹¹ Apim ini igkis ka muwaka kannuhak pawtak numinhu. Yuma pahapwinama muwaka kinetihwa ta git gidahewekten adahan ig hiyak Uhokri. Yuma pahapwinama muwaka kinetihwa ta git gikebyi adahan ig hiyak Uhokri. Mmanawa apim ini igkis madikte hiyeknekwiye nah. Nerras ku pariye yumanene gikiythanikis payak gikakkis nerras ku pariye kiyatyepwi igkis madikte hiyakunnek.

¹² Madikte ini kahayaknek awaku ku samah nah bayahminigkisnek ariw gitaraksankis. Mmanawa apim ini nah ka kiyemnati gipathawnikis akiw. Hennenwatbaki ig Uhokri gannasan awna.

¹³ Inakni yuwit ku pariye ig Uhokri awna adahan ku samah ig ahegbetaw nawenéwa ukakwiynukune akiw, inakni arekhetni wot ku ini pitatye gahegbetawni in he waditnepyenen. Mmanawa ku pariye arikna waditnepyenen ku pariye mugumugupyen in he mpiyepyenen.

9

*Uhokri Gipin Amedgene Inin In He Arakaknen
Gidahan Uhokri Gipin Inugikyene*

Ex 25.8

¹ Ig Uhokri gahegbetawni pitatye gikak amekene Moís in akki ku samah amawka hiyeg

keh ay gipetun Uhokri. Hawwata in akki ku samah amawka igkis keh Uhokri gipin. Henneme he adahan amedgenenen inin.

² Nikwe igkis ahegbete pahá payt gidahan Uhokri gipin. In kehka akak puwikne amag. In kadahan pirikna xam. Ini pitatye xam kewye Uhokri barewpitye giwskeki. Ayge agiku ini xam kadahan pahow abukri mpuse akekri pahatwo akat. Aygwata kadahan pahak axtet akak Uhokri gibugutra guhamadga.

³ Aygwata aharaptak kamis nimaptenten kadahan pahayku xam akiw kewye Uhokri barewpitye giwskeki gidahanen Uhokri.

⁴ Ayge amun ini xam kadahan pahayku piriyepekewket kehka karukri wahano adahan bukehne iyaygti imihnepye ta gipetunat Uhokri. Aygeme agiku ini xam kadahan pahow kiyes bayehket gidahan Uhokri gikumadukan gahegbetawni gikakkis gihiyegapu. Eggu kiyes awaspit pahowte akak karukri wahano.

Eg kadahan pahá kaggap agiku kehka karukri wahano. Ayge agiku eggu kaggap kadahan aynessa “mana” agiku ku kakak Uhokri iká gihiyegapu minikwak.

Aygwata agiku eggu kiyes hawwata kadahan amekene Arawh gasuga ku pariye aymuhwa akiw in hiyantinen apan.

Aygwata agiku eggu kiyes kadahan norras pikana tip akak Uhokri gikumadukan tamakape ay gumadgakis.

⁵ Ayge guhamadga eggu kiyes kadahan gahehpakkis piyana ahj kewye “kegubihs.” Igkis humaw arekhetni ku igwa Uhokri ayge akak

madikte gikiythani. Gihanpikis digikak gupitmin kiyes apitmin ini iwetrit ku kiney adahan Uhokri miyehpiye taraksaki. Madikte ini ariknebdi in arakak adahan kaayhsima hiyakemniki henneme ka ik adahan nah akkamnihni yit ku apim inin.

⁶ Apim ini ku aysaw madikte Uhokri gipin ahegbet, ignes muwpeg kapuse keh gannipwikis ayge. Takunipti igkis parak agikut ini pitatye xam adahan igkis kehnes ini gannipwikis.

⁷ Henneme ignewa ner pahapwi muwpeg ku pariye pi kiyattenene ignewa ik adahan parak ta agikut apesripye xam. Ig parak atere pahapwi. Ig parak pahaywowa adahan pahak kamukri. Juktah igpeke ka ik adahan parak hennenwatma. Amawka ku ig ewk migat atere. Ig sakta eggu kiyes akak ini migat adahan nekhepten ta gipetunat Uhokri kahadbe igme mpiyesene gihiyegapu gitaraksankis ku pariye igkis kane hiyak. Pitatye ig ekke migat adahan mpiyesepye gidahankite gitaraksan. Buttit nikwe gidahankisme gihiyegapu.

⁸ Uhokri Gitip ka isaksa madiktema hiyeg adahan igkis danuh ta gipetunat Uhokri agiku ini apesripye xam adahan marihwa in humaw arakak udahanwiy. In arekhetni wotwiy adahan ku aysaw hiyeg kawihne ini payt Uhokri gipin amedgene inin, amun ini nikwe ahin kote wokate adahan igkis inyerwa pasamrak gikak Uhokri ay gimun.

⁹ In kibeyne arakak udahanwiy ku apim inin. Ku wixwiy keh ofan ta git Uhokri ku wixwiy umah puwikne udukwenaprikwiy adahan katiwnihpiye utaraksanwiy, in kote kehte uhiyakemniwiy apigkutaprik ku samah Uhokri gimawkan.

¹⁰ Ini hiyakemniki minikweknene in ka dax uhiyakemniwi. He upitwiynen in dax. In kineti-hwa amin axka, amin higapka, amin ku samah wixwiw sukuhptaw. Inakni hiyakemniki kawih gidahankis hiyeg inenewa juktah ku aysaw Uhokri akki gitkis gihiyakemni nawenéwa akiw ku pariye pi kabaytenene akiw.

Uhokri Gipin Inugikyene Pi Kiyatte Iwetric Adahan Wawnamnihtenwi

1 Tim 2.5; Eb 8.6, 12.24

¹¹ Kibeyne, ini gihiyakemni ku pariye kabaytenene in kuwis ekkepka wotwi. Cristo kuwis danuh adahan ig humaw wawnamnihtenwi ta git Uhokri. Ignewa awnamnihkeputne ku pariye pi kiyattenene. Kuri ig wawnamnihtenwi ayhté amun Uhokri gipin ku pariye kabaytenene ku pariye pi apigkutaprikte ku samah Uhokri gimawkan. Ig ayge amun Uhokri gipin inugikyene ku pariye ka hiyegma amadgayapu inin gikehnikisma.

Cristo Gimig Pi Kiyatte Ariw Puwikne Gimig

1 Kor 6.20; 1 Ped 1.18

¹² Ig Cristo ka muwaka adahan ig danuh atere arit Uhokri giwskeki inpawatma kema muwpegma amadgaya ininma. Pahayewpi ig danuh atere kuwis. Iné ig kawmata katiwnih gihiyegapu gitaraksankis akakma kabrit gimigma kawmata akak pak gimigma. Henneme ig katiwnih utaraksanwiw akak gidahanwa gimig adahan apanenekwa.

¹³ Ta gitkis nerras amekenegben ku pahapwi daxe miyapiye amawka ku ig saktaka akak migat

adahan wiwhpiye ini gipathawni gipititak. Ig saktaka akak kabrit gimig, ku kawk akak pak gimig, ku kawk akak pak akamkayh gihewra. Ayge nikwe ig ik adahan ig tabira gipetunat Uhokri akiw. Mmanawa ig puwikne gimig kuwis barew-pithe gipit.

¹⁴ Ku yis hiyá ku puwikne gimig ik adahan barewpitha upitwiw, inkata Cristo gimig akiw? In keh pi kabayte akiw. In ik adahan barewbetha uhiyakemniwiw. Ig Cristo ignewa Uhokri. Uhokri Gitip dehetniki ay gipit. Ig barewpitye apigku-taprik ku samah Uhokri gimawkan henne ig umahkiswe udukwenaprikwiw. Ini gimig ik adahan wages uhiyakemniwiw. In wages uhiyakemniwiw ariw ukehbetanwiw ku pariye waditnepyenen adahan wixwiw kehne gibetki Uhokri dehetniye.

¹⁵ Adahanikwa ini ig Uhokri ahegbetaw nawenéwa ukakwiw gipitimpi Cristo. Ku samah ig umahkiswe udukwenaprikwiw amun ini nikwe ig katiwnih utaraksanwiw ini pitatye gahegbetawni ukakwiw. Kuri nikwe wixwiw ku pariye Uhokri humak ta gimkat wixwiw inyerwa darih ini kabayka dehetniki ku pariye ig ikaksa wotwiw.

Jesus Gimiremni Keh Gahegbetawni Nukune Ukakwiw In Humaw

Jer 31.31; Lk 22.20; 2 Kor 3.6

¹⁶ Ku pahapwi hiyeg ikaksa madikte gewkanbet ta gitkis gihiyegapu, ignes gihiyegapu ka darihni kurinewatma. Apit igkis darihni amawka ku ig pahapwi miyapanek.

¹⁷ Ku ig miyá, nikwe igkis darihni. Henneme ku ig kote miyate, yuma hiyeg nidarhetni.

¹⁸ Hawwata akiw ku aysaw Uhokri ahegbete ini pitatye ginetni gikakkis gihiyegapu igkis ka utí hennenwatma ini kabayka ku pariye ig ikakse gitkis. Apit igkis darihni, amawka ku pahapwi miyá ig suka gimig.

¹⁹ Inneki keh minikwak igkis umah puwikne. Ku aysaw amekene Moís pitatye akki ta gitkis gihiyegapu madikte Uhokri gikumadukan, apim ini ig iwé pahakti asarimna ariwntak “issopu” akak muttuh asipri duruwbetye wanakka atere nibetit. Ig idisni ta ahakwat pak akamkayh gimig payebitak akak kabrit gimig payebitak akak un. Ayteke ig sakbohe Uhokri gikumadukan akak ini migat. Ayteke ig saktape madikte hiyeg nikak.

²⁰ Apim ini ig awna ta gitkis hiyeg. Giwn:

“Kuwis Uhokri ahegbete ginetni ukakwiw. Inin migat in keh gahegbetawni humaw. Ku wixwiw iha inakni giwn, nikwe inin migat arekhetni wotwiw ku inyerwa wixwiw darih ini kabayka ku pariye ig ikakse udahanwiw.”

²¹ Ig amekene Moís ig hawwata ig sakta Uhokri gipin akak migat. Hawwata akiw ig saktape madikte ariknebdi ku pariye nerras muwpeg-piyenepwi kawih ayge agiku Uhokri gipin.

²² Ig amekene Moís gikumadukan awna adahan hiyeg kawih migat adahan barewpithene kabá madikte arikna. Hennewatbaki in. Ku pahapwi ka miyá, ku ig ka sukasa gimig, nikwe yuma hiyeg bayahminaka ariw gitaraksan.

Inyerwa Ahawkri Ayhté Inugik

²³ Inneki keh ig amekene Moís kawih puwikne gimig adahan barewpithene ini Uhokri gipin akak madikte ariknebdi ayge. Mmanawa in he arakaknenwa adahan ku pariye inyerwa ahawkri ayhté inugik. Henneme ayhté inugik ayge amawka kawih migat ku pariye pi kiyattenene ariw puwikne gimig.

²⁴ Mmanawa ig Cristo ka awnamnihwiw agikuma ini Uhokri giwskeki amadgaya inin ku pariye kehka gapitkis hiyeg amadgayapu inin ku pariye he ahehpaktinen adahan ku pariye inyerwatnene. Kawa. Ig pareke ayhté inugikut ku kiney ig hiyapak pahepkatak gikak Uhokri adahan ig wawnamnihtenwiw atere.

²⁵ Iné ig ka parak atere kibereputnama adahan ig katiwnihpiye udahanwiw utaraksanwiw akak gimig. Ner muwpeg ku pariye pi kiyattenene ay amadga inin ig parak agiku Uhokri giwskeki mpuse pahak kamukri. Ayge ig katiwnihpiye gihiyegapu gitaraksankis akak migat kane gimigma. Igme Cristo ka hennema.

²⁶ Waké ig muwaka adahan ig katiwnih utaraksanwiw kibereputnabe, nikwekam amawkankam ig umahkiswa kibereputnakam ku samah akapuska hawkri. Igme ka keh hennema. Ig hiyapkiswe wotwiw pahayewpi kuri amaksemni hawkri adahan ig sagamptawiy ariw upathawniwiw akak ku samah ig umahkiswe udahanwiw.

²⁷ Amawka madikte hiyeg amadgayapu inin miyá pahayewpi. Ayteke ariwntak gimiremnikis igkis hiyapka ba igkis kibeynewatma adahan igkis katiwnipwe apatra gitaraksankis.

²⁸ Ig Cristo ig kuwis miyá pahayewpi udukwenaprikwiy adahan ig katiwnihpiye utaraksanwi. Ig ka katiwnih pahapwinenwatma hiyeg gitaraksan. Ig katiwnih kaayhsima hiyeg gitaraksankis. Aysawnemenek ig hiyapkiswe ta wotwiw akiw henneme ka adahanma katiwnihpiyema utaraksanwiyma akiw. Kawa. Ig hiyapkiwa wotwiw pahaynewat akiw adahan ig keh wixwiw inyerwa isamtaw ariw utaraksanwiw adahan ig hiyapkiwe kaayhsima kabayka ta wotwiw wixwiw ku pariye giwnpetnipwi.

10

Puwikne Gimig Waditnepyenen

¹ Ku samah ig Uhokri akki inakni gikumadukan ta git amekene Moís in ke wotbe ig ekkene git pahak ahehpaktibe adahan ini kabayka ku pariye ig me ikimet gitkis gihiyegapu. In ka inyerwatma. In he arekhetninen aynessawa. Nah kuwis akki yit ku samah nerras muwpegpiyenepwi igkis akka puwikne gimig ta gipetunat Uhokri. Takunipti mpuse pahak kamukri igkis akka inwata migat akiw. Henneme in ka hiyá akehka hiyeg apigkutaprik ku samah Uhokri gimawkan adahan apanenekwatma.

² Waké igkis inyerwatbe sagahptaka ariw gi-pathawnikis, nikwekam igkis ka kayahkam gi-pathawnikis akiw. Ayge nikwe igkis muwpegpiyenepwi ka akkakam migat ta gipetunat Uhokri akiw. Nikwekam pahayewpikam igkis ekkepni ikeypikam kuwis.

³ Henneme in ku samah igkis akka migat ta gipetunat Uhokri mpuse pahak kamukri, in he kawih adahan kiyeksene gipathawnikis gitkis.

⁴ Mmanawa pak gimig akak kabrit gimig in ka hiyá inma barewbetha uhiyakemniwiy ariw upathawniwiy.

⁵ Inneki keh ku aysaw ig Cristo pareke abet uhawkanwiy ig awna ta git Uhokri. Giwn:

“Ini ku samah hiyeg akka puwikne gimig ta pipetunat, ini ku samah igkis keh ofan pit, ka innema huwit apigkutaprikut ku samah pimawkan. Inneki keh pis keh inin nupithu humaw adahan nah keh ku pariye inyerwa pibetki.

⁶ Pis ka inyerwatma batek akak puwikne ku pariye bukahka pahapwite pipetunat ig umahka gidukwenaprikkis hiyeg adahan katiwnihpiye gitaraksankis. Ka innema huwit apigkutaprikut ku samah pibetki.

⁷ Nah hiyapni henne, nah awna ta pit: ‘Kiyapwiye Uhokri, nop nah ay kuri adahan nah keh ku pariye inyerwa pimawkan hawwata ku samah pannasan awna ndahan.’ ”

Hennewatbaki Uhokri gannasan minikweknene akki wotwiy ku ig Cristo awna inakni.

⁸ Pitatye ig awna: “Pis ka inyerwatma batek akak puwikne gimig, iné akak ofan, iné akak puwikne umahka, iné akak puwikne bukahka. In ka danuh apigkutaprikutma ku samah pimawkan.” Inakni giwn hennewa, nukebyupwi. Hiyawa amekene Moís gikumadukan ayá gitkis hiyeg adahan igkis kehni henne henneme ini

gikehnikis kote danuhte apigkutaprikutma ku samah Uhokri gimawkan.

⁹ Ayteke ariwntak inakni yuwit ig awna: “Uhokri, nop nah ay kuri adahan nah keh ku pariye inyerwa pimawkan.” Akak ku samah ig awna inakni ig mpiyaksa inakni amekene Mois gikumadukan adahan umehne puwikne adahan ig kannikasene niwenyan ini ku samah Cristo umahkiswe udukwenaprikwi.

¹⁰ In apigkutaprik ku samah Uhokri gimawkan adahan wixwiw humaw barewpitye giwtrik akak ku samah ig Jesus Cristo iké gipit udukwenaprikwi pahayewpi.

¹¹ Nerras muwpeg amedgenepwi inin tabir gipetun Uhokri mpuse hawkri adahan igkis kehne gannipwikis gipetunat. Takunipti igkis iwé akeb-wata puwikne ku pariye umahkatinene gidukwenaprikkis hiyeg, igkis bukahgi ta gipetunat Uhokri. Henneme ini ka hiyati akatiwnihka hiyeg gitaraksankis.

Uhokri Kawihkis Gihiyakemni Ta Upititwi

Eb 8.10

¹² Igme Cristo umahkiswe pahayewpi adahan katiwnihpiye gitaraksankis adahan apanenekwa. Pisenwa ini gannipwi, ig batahkiwe gihumwa Uhokri ayge amun ini iwetrit ku pariye kaniykiythanisima kihehaptak.

¹³ Ayge ig he wahepnenen juktah ku aysaw gipetunyapu sibuhkiswika git.

¹⁴ Ku samah ig umahkiswa pahayewpi, ig keh wixwiw apigkutaprik ku samah Uhokri gimawkan

adahan apanenekwa, wixwiy ku pariye barewpi-thaki ariw upathawniwiy.

¹⁵ Uhokri Gitip hawwata ig akki wotwiy ku inakni inyerwa mmanawa ig awna inakni henne ay gibiygik pahapwi Uhokri gawnepe. Pitatye ig awna:

¹⁶ “Kuri nah akkite yit ku pariye nah ahegbetawnek gikakkis nuhiyegapu aysawnemenek. Aysawnemenek nah kawihkis nuhiyakemni ta gipititkisnek. Nah ka tamakni amadgat tipnenwatma. Henneme nah tamakni abetit gihiyakemnikis.”

¹⁷ Butte ig awna:

“Nah ka kiyemnati gipathawnikis, gitarak-sankis akiw.”

¹⁸ Ku samah ig Uhokri bayahminawiy henne ariw utaraksanwiy, nikwe wixwiy ka muwaka akka ariknawnama akiw ta gipetunat Uhokri adahan katiwnihpiye utaraksanwiy akiw.

*Uyay Danukwa Kennesa Git Uhokri
Ef 3.11; Eb 4.16*

¹⁹ Kuri, nukebyupwi, ik adahan takunipti wixwiy parak akak madikte ubowkawiy wadité ta agikut Uhokri giwskeki awaku ku samah ig Kiyapwiye Jesus sukase gimig udukwenaprikwiy.

²⁰ Ig kuwis woke nukune ahin udahanwiy, ahin dehetniki. Mmanawa apim ini ku aysaw ig sigkase gih, apim ini Uhokri giwskeki amaptenten in hawwata sigke.

²¹ Hawwata akiw wixwiy gihiyegapu kadahan wawnamnihtenwiy ku pariye pi apitmintente pi kiyatte giwkis madikte.

²² Nikwe uyay danukwa kennesa ta git Uhokri apititakwa uyakniwiw wixwiw kamaxwene gipitit kabayhtiwa. Ku samah amekenegben saktaka akak migat adahan sagamptene gipathawnikis, uyay danukwa ta git Uhokri akak uyakniwiw ke wotbe saktakabe akak Kiyapwiye Jesus gimig adahan sagamptene upathawniwiw abetitak uhiyakemniwiw, adahan wixwiw ka kayah ini upathawniwiw akiw. Hawwata akiw ku samah ignes amekenegben apit igkis parak Uhokri gipinekut igkis sukumptaw akak un adahan barewpithene gipitkis uyay danukwa ta git Uhokri akak uhiyakemniwiw kuwis sukumbetaka akak un barewye giwntak Uhokri.

²³ Uyay kamaxwa kabayhtiwa ta apitit ini Uhokri gikaksan kabayka wotwiw. Uyay akkin ta gitkis hiyeg akak madikte ubowkawiy. Uyay ka miniwbetaw niw. Mmanawa ku pariye Uhokri awna, inakni ka waditnepyenenma.

²⁴ Uyay apuriwak pawtak. Uyay hiyakemnihak pawtak adahan wixwiw amnihak adahan wixwiw keh kabayka gikakkis madikte hiyeg.

²⁵ Gaytakkis hiyeg kuwis miniw ariw lam-mis. Uyay ka muwaka kehni henne. Uyay pahadguhwa takunipti adahan ikene wawaygyiy pawtak. In pi muwakte ku apim inin mmanawa in kahayak huwewe wotwiw ku Ukiparawiy kennesa gidawnhan.

*Ku Pahapwi Miniw Giw Uhokri, Ig Hiyá Mbeynenek
Eb 6.4*

26 Mmanawa ku wis hiyak kabayhtiwa ku samah Uhokri gihiyakemni inyerwatnene, henneme ku wisnewa msekwekere akak utaraksan, nikwe yuma pahapwinama akiw adahan katiwnihne utaraksan udahan.

27 Amawka ku wiswa katiwnihni. Nikwe kiskama wis apis. Mmanawa aysawnemenek ig Uhokri hiyapkisnek mbeyne ku pariye kaneabohrisima ta gitkis hiyeg ku pariye kane wewkere akak gihiyakemni. Apim ini ig dakaraseprikis akak tiket ahawkri.

28 Minikwak ku pahapwi ka kumadukasaw ta git amekene Moís gikumadukan, ig umehpika, yuma amnihka gidahan aynesnima. Ku ig hiyapka gapitkis piyana ba mpana gikebyikis hiyeg ku samah ig kumadukasewne ta arit nawenéwa giwohkiga, nikwe ig umehpika pisenwate.

29 Igkata akiw pahapwi ku pariye kane kumadukasewkere ta git Uhokri gikamkayh akiw? Ig ner kis adahan ig pi utipte mbayka akiw. Ku pahapwi ka kumadukasewkere ta git Kiyapwiye Jesus, amun ini nikwe ig ikene Kiyapwiye Jesus gimig waditnepyenen ku pariye ig sukase gidahan adahan ig humaw gihiyega adahan ig barewpit ariw gipathawni. Amunwata ini ig miyathene Uhokri Gitip ku pariye arekhetni git gamnihra Uhokri. Ipegminanay ku samah ig ner kis adahan ig pi utipte mbayka akiw.

30 Mmanawa wixwiy hiyakni ku ig Uhokri de-tye. Ignewa ku pariye awna:

“Nahwa diyuhkis mbayka ta gitkis hiyeg. Nahwa keh igkis katiwnih.”

Hawwata gannasan awna:

“Igwa Ukiparawiy Uhokri hiyak gikakkis gihiyegapunek.”

³¹ Ku wis ay giwaku Uhokri dehetniye adahan ignewa hiyak ukak, ik adahan wis apis kaayhsima. In kaabohrisima.

Kamaxwanay Gipitit Uhokri Ke Pitatyebe

³² Nukebyupwi, kiyemnahnabay amin yikamaxwan minikweknene ku aysaw ig Uhokri pitatyebeg uguhe yihiyakemni. Apim ini hawwata yis hiyá kaayhsima mbeyne henneme ini mbeyne ka tuguhkis yikamaxwan. Yis yidukwenewa kamaxwene gipitit Uhokri kabayhtiwa.

³³ Yaytak mahipwihpika giwtrikkis hiyeg yis hiyapkiska mbeyne yit gapitkis. Yaytakme hiyá mbeyne awaku yis kibowka amnih nerras ku pariye hiyapkiska mbeyne gitkis.

³⁴ Yis kibowka amnih nerras ku pariye padekwiki agikut parakseket. Hiyawa yis xuwahminepka madikte, henneme yis amapin akak batekka. Mmanawa yis hiyakni ku yis kadahan kabayka pi kabaytenene akiw ku pariye igkis ka hiyá axiwhak.

³⁵ Nukebyupwi, kuwis yis kamaxwa gipitit Uhokri kaayhsima. Ka yi muwaka isahkis ini yikamaxwan kuri. Mmanawa aysawnemenek in keh yis utí kaayhsima kabayka.

³⁶ Amawka ku yis mpiksaw keh Uhokri gibetki aynessa akiw kahadbe pisenwa yis darih madikte ini kabayka ku pariye Uhokri gikaksan udahanwiw yis ka biyuk nikak.

³⁷ Kiyemnahnay ku pariye Uhokri gannasan minikweknene awna. In awna:

“Ka ariwtema kibitema hawkri akiw adahan ig ku pariye nemnikumpiye adahan ig danuh atan. Ig ka ayipwihwa akiw.

³⁸ Ku pariye hiyeg tipiknene kamaxwene ta nupitit, iggi nah hiyapri kibeyne nuwtrik, ig ay-muhwa numunhu adahan apanenekwa. Igme ku pariye miniwpiye nuwhu, ig keh nah ka batek.”
Hennewatbaki ig Uhokri awna.

³⁹ Wixwiyme ka hennema, nukebyupwi. Wixwiy ka miniw giw juktah wixwiy biyuk giw. Kawa. Wixwiy kewa nerrasbe ku pariye kamaxwenepwi ta gipitit igkis aymuhwa gimun Uhokri adahan apanenekwa.

11

Amekenegben Kaayhsima Gikamaxwankis

¹ Nah akkite yit ku pariye kamaxwaki. Kamaxwaki keh wis hiyakni ku wis utí ku pariye umawkan. Hiyawa wis ka hiyapni, henneme wis hiyakni apititak uyakni ku in kuwis ahegbet udahan.

² Wahawkripwiy amekenegben kaayhsima gikamaxwankis gipitit Uhokri. Inneki keh ig Uhokri annasa kibeyne yuwit giminkis.

³ Ku samah wixwiy kamaxwa gipitit Uhokri, nikwe wixwiy hiyakni ku ig Uhokri keh inin hawkri humaw akak giwnnenwa. Inin ariknebdi ku pariye wixwiy hiyá ay amadga inin in humaw ariwntak ku pariye hiyeg kane hiyap.

⁴ Amekene Abew kamaxwene ta gipitit Uhokri. Inneki keh ig ikí gikan git Uhokri ku pariye pi

kabaytenene ariw amekene Kayh gidahan. Inneki keh ig Uhokri annasa kibeyne yuwit gimin amekene Abew. Ini ku samah ig amapa gikan git innewa akki wotwiy huwewe ku ig hiyá amekene Abew kibeyne giwtrik. Hiyawa ig amekene Abew gimiremni minikweknene henneme kupiknene ig ekkenene wotwiy adahan ku samah Uhokri batek akak kamaxwaki.

⁵ Amekene Enoki ig hawwata kamaxwenewata gipitit Uhokri. Inneki keh Uhokri iwepri. Ipegí ig tipik gimkat. Ig yuma ay amadga inin akiw mmanawa Uhokri iwepri. Wixwiy hiyakni ku ig kamaxwa gipitit Uhokri awaku apit Uhokri gannasan kinetihwa amin ku samah Uhokri iwepri, in kinetihwa amin ku samah ig keh Uhokri kaayhsima batek.

⁶ In kahayak huwewe wot ku wis ka kamaxwa gipitit Uhokri, nikwe ka ik adahan wis keh ig batek. Mmanawa adahan hiyeg danuhne ta git Uhokri amawka ku igkis iha ku Uhokri ay. Hawwata amawka ku igkis iha ku ig utipkis kabayka ta gitkis hiyeg ku pariye mpiksewnepwi giharit.

⁷ Amekene Noé ig hawwata kamaxwenewata gipitit Uhokri. Inneki keh ig ihe giwn. Ig Uhokri iké ginetni amin ini mbayka nemnikumpiye ku pariye kane hiyapkarati. Igme amekene Noé timapni henne, ig ihe giwn. Ig keh pahamku nawiy nopsadnano adahan bisikket. Ayge nikwe gimunyapu isamtaw. Amun ini nikwe, ig hiyeke nerras nawenépwi hiyeg amedgenepwi inin ku igkis ka ihpekerema Uhokri giwn. Hawwata akiw ku samah ig kamaxwa gipitit Uhokri inneki

keh Uhokri hiyapri kibeyne giwtrik ke madikte hiyegbe ku pariye kamaxwenepwi gipitit Uhokri.

⁸ Amekene Abrawh ig hawwata kamaxwewata gipitit Uhokri. Inneki keh ig ihe Uhokri giwn adahan ig tipik ta apitit nawenéwa waxri akiw ku pariye ig Uhokri ikakse git. Ig tipik ig ka hiyak ku kitwiye ig.

⁹ Metakwa ig danuh atere apitit inere waxri ku pariye Uhokri gikaksan git. Henneme ig ka darihni aytnihtema adahan in humaw gidahanwatma. Ig wewpari ayge ke wotbe ig he danuhpenenen. Henneme ig gidukwenewa kamaxwenene gipitit Uhokri. Gipin he paytbetnen. Hawwata gikamkayh amekene Izaki gipin he paytbetnen. Hawwata gihiwhi amekene Jakó gipin he paytbetnen. Ini waxri hawwata in Uhokri gikaksanwata ta gitkis henneme igkis kawmata darihni aytnihtema.

¹⁰ Igme amekene Abrawh gidukwenewa kamaxwene gipitit Uhokri. Mmanawa ig hiyakni ku aysawnemenek ig danuhnek ta apitit ini paytwempu ku pariye Uhokri gikehni ku pariye dahwa adahan apanenekwa.

¹¹ Juktah amakano Sara apim ini metakwa eg kamaxwa gipitit Uhokri. Inneki keh eg kakamkaypi akaka gukipapen. Mmanawa eg ikiiy ku pariye Uhokri awna in ka waditnepyenenma. Eg kamaxwa gipitit ku inyerwa ig keh ku samah gikaksan gut.

¹² Ayge nikwe kaayhsima hiyeg humaw giwntak amekene Abrawh. Hiyawa ig pahapwiwatnene, hiyawa ig kiyaparipeye kuwis adahan ig kakamkayh, henneme gikamkayupwi kibihwa

kaayhsima kewa warapyube kewa kayhbe. Ka ik adahan pukahgikis.

¹³ Nerras amekenegben kamaxwenepwi igkis hawwata kamaxwa gipitit Uhokri juktah adahan gimiremnikis. Ku samah igkis miyá igkis kote darihte madikte ku pariye Uhokri gikaksan ta gitkis. Henneme igkis ke wotbe igkis hiyapnibe abet gihiyakemnikis ke pahapwibe ku pariye hiyá barewye iwetrit piyawakad gapitkig. Igkis awna: “Kibeyne. Kuwewanek wixwiy danuh aterenek.” Igkis awna: “Usuh he danuhpasakinenwa ay amadga inin. In ka inyerwatma uwaxri ay.”

¹⁴ In kahayak huwewe wot ku pariye hiyeg awna inakni henne, ignes mpiksewnes aharit gidahankiswa giwaxrikis.

¹⁵ Waké igkis mpiksewnesbe aharit ini waxribe ku kitak igkis pes, ikkama adahan igkis diyuh atere akiw.

¹⁶ Henneme igkis mpiksewnes aharit pahá waxri ku pariye pi kabaytenene, pahá waxri inugikyene. Inneki keh Uhokri ka mará gikakkis, ig ka mará ku aysaw hiyeg kawohkigasigkis gikak. Kawa. Ig hiyapni henne, ig ahegbete pahá paytwempu gidahankis.

¹⁷ Igme amekene Abrawh ku samah ig kamaxwa gipitit Uhokri kabayhtiwa, ig kibowkahwa kakanhaw ignewa gikamkayh Izaki ta git apim ini hawkri ku aysaw ig Uhokri hikek gikamaxwan. Ig kuwis iha inakni Uhokri gikaksan git adahan ig kaayhsima gihiwhipwi. Henneme ig ahegbet umah gikamkayh ku pariye pahapwiwatnen adahan gikan git Uhokri.

18 Hiyawa ig Uhokri kuwis awna git ku gihi-whipwi pes giwntak gikamkayh Izaki, henneme ig ahegbet umahgi gidahan Uhokri.

19 Ig ipegminene gihiyakemni ku Uhokri ik adahan ig kannikase gikamkayh ariw gimiremni. Hennewa in danuh ke wotbe ig iwepeyebe gikamkayh ariw gimiremni.

20 Igme amekene Izaki ig hawwata kamaxwewata gipitit Uhokri. Inneki keh ig ikakse kabayka nemnikumpiye ta gitkis gikamkayupwi Jakó gikak Esaú.

21 Igme amekene Jakó ig hawwata kamaxwewata gipitit Uhokri. Inneki keh ku aysaw ig me miyapmet ig ikakse kabayka ta gitkis piyanene gikebyikis José gikamkayh. Apim ini ig siguw amin gasuga ig kibeyhene Uhokri.

22 Igme amekene José ig hawwata kamaxwewata gipitit Uhokri. Inneki keh ku aysaw ig me madike gidehetni ig awna ku aysawnemenek gihiyegapu israelyenepwi pesenek apititak ini waxri Ejitumnaw. Ini gikamaxwan keh ig ayá gitkis adahan igkis iwé gap gihaptikis.

23 Hawwata akiw amekene Moís gig gukak ginag egkis hawwata kamaxwanos ta gipitit Uhokri. Inneki keh ku aysaw gukamkayhkis Moís amadga wayk egkis kibowkahwa ayempig adahan mpana kayg. Egkis hiyapni henne ku samah ig bareweye bakimni, egkis kamaxwa gipitit Uhokri adahan ig mpitha Faraó adahan ig ka umahkisri. Nikwe egkis ka apis.

24 Igme amekene Moís ig hawwata kamaxwewata gipitit Uhokri. Inneki keh ku aysaw ig

kியapwip ig tukupminaw ariw ini ku samah ig kanumka Faraó gihiwahi.

²⁵ Ig kaniy adahan ig hiyepne mbeyne payak gikakkis Uhokri gihiyegapu mpinekata ig hiyepne batekka adahan aynessa hawkri ay amadga inin, ku pariye keh ig tarakse gikak Uhokri.

²⁶ Git in pi kabayte adahan ig hiyepne mbeyne gidahan Cristo mpinekata ig msakwa akak madikte ini igiska adahan Ejitumnaw. Mmanawa ig hiyakni ku ig daxnek gitiwni giwntekne Uhokri.

²⁷ Ini gikamaxwan keh ig amekene Moís pes apititak Ejitumnawtak. In keh ig ka apis gi-bohri gikipara Faraó gidagonyi. In keh ig ka tuguhkis gihiyakemni. Mmanawa in ke wotbe ig hiyapbe Uhokri ku pariye kane hiyapkarati akakma iwtyakti amadgaya inin.

²⁸ Ini gikamaxwan keh ig umahkis muttuhyan ta gitkis gihiyegapu. Igkisme iwé gimig, igkis tamaknume mpuse lappot nikak kahadbe ner ahj umehekeputne ig hiyapni henne, ig ka dax hiyeg gikamkayhkis ku pariye eggutye atere.

²⁹ Ini gikamaxwan keh igkis gihiyegapu manuk ini parawhokwa duruweh ke wotbe igkis waywe amadgew waykbe. Igkisme nerras ejituyenepwi ku aysaw igkis harakseprikis apigku gahinakis in digisaseprikis igkis aniksew madikte.

³⁰ Nerras amekenegben judeyenepwi hawwata igkis kamaxwenewata gipitit Uhokri. Awaku ini gikamaxwankis igkis hakuhkise ini batakka ayanawa paytwempu Jerikó akak giwewnikisnen nanwew adahan ntewnehkerput hawkri.

31 Amakano Rabi, no tino powkemnipyo, eg hawwata kamaxwano gipitit Uhokri. Eg amere kabayhtiwa amekene Joswé giwatnipwi yawayapu. Inneki keh eg ka umahka payak gikakkis nerras jerikoyenepwi kane ihpekere Uhokri giwn.

32 Ay kaayhsima hiyeg akiw ku pariye kamaxwenepwi ta gipitit Uhokri. Nah ka kahawkan kinetihwa gimin amekene Jidiyoh, gimin amekene Baraki, gimin amekene Sansoh, gimin amekene Jefté, gimin amekene Samwé, gimin amekene Davi, giminkis madikte Uhokri gawnapepu pitatyepwi.

Hiyeg Gikamaxwankis Bisikseprikis Ariw Mbeyne

33 Igkis amekenegben kamaxwenepwi keh arakembet annut awaku ku samah igkis kamaxwenes gipitit Uhokri. Igkis mateke kaayhsima waxribdi. Igkis wewkise gihiyegapukis wadit. Igkis darihe ku pariye Uhokri gikaksan ta gitkis. Gikamaxwankis sabukise kawokwine gibiykis.

34 In hawwata awakase tiket kadawehpiye ay ganwakis. In hawwata bisikseprikis ariw giwmepkakis akak ponya. Awaku gikamaxwankis hiyeg ku pariye yumanene gidatnikis igkis humewpi detyepwi. Igkis humaw detyepwi adahan kerye gikakkis gipetunyapukis. Igkis mateke kaayhsima nawwotunyepwi gisuwtatapukis.

35 Awaku gikamaxwankis tinogben darihe gukamayhkis akiw mmanawa ignes kannikasaka ariw gimiremnikis.

Gaytakkisme Hiyeg Gikamaxwankis Keh Igkis Hiyá Mbeyne

Henneme gaytakkis kamaxwenepwi ka hennema. Awaku gikamaxwankis igkis biptepka he gimiremnikis. Waké igkis tukupwebe giw Uhokribe, nikwekam igkis isahkiskakam. Henneme igkis ka tukupwekere giw. Igkis kamaxwa gipitit Uhokri mmanawa igkis hiyakni ku igkis kannikasaka adahanikwa inugik adahan igkis utí gidehetnikis pi kabaytenene.

36 Gaytakkisme hiyá mbeyne akak mahipwihka akak biyuhka, juktah gaytakkis wanakminepka akak xen, gaytakkisme sarayhpika agikut paraksekot.

37 Gaytakkisme kamaxwenepwi padaktapepka akak tip, gaytakkisme bukihbetepka akak kirikiri, gaytakkisme umehpika akak ponya. Gaytakkisme wewnamah madiptapye. Gikawihnikis he muttuh gimarnenwa akak kabrit gimar. Igkis hiyapkiska kaayhsima mbeyne gitkis, kaayhsima mbayka.

38 Hiyeg amedgenepwi inin yuma gikiythanikiswa gitiputkis nerras kamaxwenepwi. Henneme ignes keh mbeye hawkri gikakkis, juktah igkis bisike giwkis. Ayge igkis wewnamahkis muwwapu amadgew amatap apitiw waxri imuwadnene. Igkis kapinhaw agiku tip agiku miyokwiye.

³⁹ Awaku gikamaxwankis ig Uhokri annasa kibeyne yuwit giminkis nerras amekenegben. Henneme igkis kote darihte madikte kabayka ku pariye Uhokri gikaksan gitkis.

⁴⁰ Mmanawa Uhokri wahepye nawenépwi hiyeg kamaxwa ta gipitit akiw. Ig wahepye wixwiw kuriwkenepwi apim inin. Adahan ig íkí wotwiw kabayka pí kabaytenene payak gikakkis nerras amekenegben. Adahan wixwiw humaw payak gikakkis apigkutaprik ku samah Uhokri gimawkan.

12

Uyay Kamaxwa Gipitit Uhokri Kabayhtiwa Ke Amekenegbenbe

¹ Igkis amekenegben kuwis ekke kabayhtiwa ku samah igkis kamaxwene gipitit Uhokri. In ke wotbe igkis gidukweneswa ay ukakwiybe adahan ikenebe wawaygyiybe. Uyay wiwhminaw nikwe ariw madikte ku pariye mapitha wixwiw adahan wixwiw ka kamaxwa gipit Uhokri. Uyay wiwh uhiyakemniwiy ariw ini hiyakemniki mbeyepyenen ku pariye wages uhiyakemniwiy kibentenwa. Uyay ka tuguhkis ukamaxwanwiy. Uyay tipiknene kamaxwene gipitit Uhokri adahan wixwiw inyerwa darih ini kabayka ku pariye kuwis ahegbet udahanwiy.

Uyay Kamaxwa Gipitit Uhokri Kabayhtiwa Ke Jesusbe

² Uyay ipeg ta gipitit Kiyapwiye Jesus. Giwn-tak ig Kiyapwiye Jesus wixwiw kapusa kamaxwa gipitit Uhokri. Ta gitnewa wixwiw msekwe akiw.

Ku aysaw ig Kiyapwiye Jesus aynete amadga inin ig ka tuguhkisti gihiyakemni. Ig mpiksaw aharit ini batekka ku pariye kuwis ahegbet gidahan miyekata ig umahkiswe amin giyakni. Ig kaayhsima marekepka henneme in ka sam ta git. Inneki keh kuri ig bat ay gihumwa Uhokri amun ini iwetrit ku pariye kanenikiythanisima kihehaptak.

³ Ipegminanay yihiyakemni gimin Kiyapwiye Jesus ku samah ig hiyá mbeyne kaayhsima ay giwakukis hiyeg taraksapye. Henneme ig ka tuguhkis gihiyakemni aynesnima. Ipegminanay yihiyakemni gimin adahan yis kawmata tuguhkis yihiyakemni adahan yis kawmata isahkis yikamaxwan.

⁴ Mmanawa yis kote mpiksawte atiput taraksaki juktah yis sukase yimig kema igma.

Uhiypan Mbeyne Adahanikwa Bukihne Utaraksan Wow

Jo 15.2; Rom 5.3; 2 Kor 12.9; Fil 3.10; 2 Tess 1.5; Eb 5.8; Tiyagu 1.3; 1 Ped 4.1, 5.10

⁵ Kuwis ig Uhokri awna wotwiy kibeyne yuwit adahan ikene wawaygyiy abet mbeyne. Mmah yis ku miyehpin kuwis? Ig awna wotwiy ke gikakbe ikamkaytibe. Giwn:

“Nukamkayh, ku aysaw Kiyapwiye Uhokri isaksa mbeyne adahan in danuh pit, ka muwaka mpiyasin ke wotbe in ka giwntakma. Iné kawmata muwaka tuguhkis pikamaxwan ku aysaw ig akka pit pitaraksan.

⁶ Mmanawa ignesnewa ku pariye ig batek gikakkis, ig isaksigkis adahan igkis hiyá mbeyne. Ig isaksigkis adahan igkis hiyá mbeyne adahan

gikannuhtenkis wew wadit. Ignesnewa ku pariye ig amapa adahan igkis humaw gikamkayupwi, ig bukih gitaraksankis giwkis.”

Hennewatbaki ig Uhokri awna.

⁷ Amapanay ini mbeyne nikwe. Inin yihiypan mbeyne in arekhetni yit ku ig Uhokri hiyekne yikak hawwata ku samah pahapwi igti hiyak gikak gikamkayh. Yuma pahapwinama ikamkayti ay ku pariye gig kama hiyakma gikak adahan gikannuhten adahan ig wew wadit.

⁸ Uhokri isaksa mbeyne adahan in danuh ta gitkis madikte gikamkayupwi adahan gikannuhtenkis adahan igkis wew wadit. Ku pis ka hiyapti mbeyne, in arakak ku pis ka gikamkayerwatma Uhokri pis ka waypuka giwntak.

⁹ Hawwata akiw wixwiw kiyatha wigwiw amedgenepwi inin ku aysaw igkis bukih utaraksanwiw wowwiw. Igkata Wigwiw inugikyene akiw? Amawka wixwiw pi kumadukasawte git. Ayge nikwe wixwiw aymuhwa gimun adahan apanenekwa.

¹⁰ Ignes wigwiw amedgenepwi inin igkis ukanuhtenwiw adahan ka kiyabawkadima hawkri. Igkis hiyak ukakwiw ku samah igkis hiyá giwtrikkis. Igme Uhokri hiyak ukakwiw adahannen ig kehne kabayka udahanwiw. Gimawkan wixwiw wageswa barewpitye ke igbe.

¹¹ Ku aysaw wig hiyapkis mbeyne ta wot, apim ini wis ka batek, in ke wotbe in kadniki udahanbe. Henneme ku pariye hiyeg amapa ini mbeyne adahan gikannuhtenkis adahan wew wadit, aysawnemenek igkis utí kariswehwakinek, igkis kannuhnek keh kabaykanen.

Apuriwnabay Adahan Yis Ka Tuguhkis Gabay Uhokri

¹² Nikwe ku aysaw yis hiyá mbeyne danuh yit, ka yi muwaka isaksaw arit. Henneme iwinay yawaygyi pi kiyeste akiw.

¹³ Wewnay akak madikte yawaygyi. Ka ba yi wew tarakisnama. Mpiksawnay wew wadit adahan yis ka biyuksasema pahapwinama hiyeg gihiyakemni henneme yis ikene gawaygyi git.

¹⁴ Pasamraknabay gikakkis madikte hiyeg. Wewnay akak yihiyakemni barewbet. Ku uhiyakemni ka barewbetma, wis ka ik adahan hiyap Kiyapwiye Uhokri.

¹⁵ Apuriwknaba pawtak kahadbe yuma pahapwinama yaytak tuguhkis gabay Uhokri. Apuriwnabay kahadbe yuma kanaktinka humaw ayge yibet. Ku yis kanaktin, in keh yis kayak ke wotbe manerusbe hiyan ayge yibet. In yaktape kaayhsima hiyegnek.

¹⁶ Apuriwnabay kahadbe yuma mahayakemniki humaw ayge yibet. Apuriwnabay kahadbe yuma pahapwinama yaytak kane hiyak ku samah Uhokri gihiyakemni. Apuriwnay kahadbe yuma pahapwinama sarayhe ini kabayka ku pariye ikaksaka wotwiw kahadbe yuma pahapwinama ikaw kema amekene Esaúma ku pariye ikiswiye madikte ini kabayka ku pariye ikaksaka git aharit pahakwow miruk axka.

¹⁷ Yis hiyakni ku ariwnteke ini ig ipegmine gihiyakemni aharit ini kabayka henneme ig kuwis biyuk nikak. Ig ka hiyá igma iwini akiw. Hiyawa ig suka gikantak aharitne ini kabayka henneme ig ka hiyá igma iwini akiw.

*Kuri Ka Mahikonama Adahan Wixwiy
Danukwa Kennesa Git Uhokri*

Ex 19.12

¹⁸ Nukebyupwi, kaayhsima kabayka kuwis ekkepka wotwiy. Ku apim ini ku aysaw wixwiy danukwa kennesa git Uhokri, wixwiy ka hiyap akebyi ini kibohriki ku pariye amekenegben gihiypankis ayhté amadga amatap. Wixwiy ka hiyap ariknawnama akebyi amadgaya ininma. Wixwiy ka hiyap ini waxri imuwadnene pahatema akakma tiket. Wixwiy kawmata hiyap amisnapyad mtibnene. Wixwiy kawmata hiyap kamaygpiyad kimanene. Kawa.

¹⁹ Ku aysaw wixwiy danukwa kennesa git Uhokri, wixwiy ka timap tohompét agighaka kema igkisma. Wixwiy kawmata timap ikupimnat awnene yuwit. Nerras hiyeg ku pariye timá inakni henne igkis apisasew kaayhsima igkis amnihswe git Uhokri adahan ig ka timapkisni ta gitkis akiw.

²⁰ Mmanawa ini waxri ku kapititak ig Uhokri awna in mpiynepepye nikiythani. In ka ik adahan ariknawnama daxni. Juktah puwikne kawmata ik adahan daxni. Nerras hiyeg ka dat atiput inakni yuwit adahan ku pariye daxni pugamawka ku ig padaktepka akak tip.

²¹ Ku pariye igkis hiyá ayge in kanibohrisima gitkis. Juktah igpeke amekene Moís awna:

“Nah apis kaayhsima. Nah sagka kaayhsima.”

²² Udahanwiyme ka hennema, nukebyupwi. Ku aysaw wixwiy danukwa kennesa git Uhokri, wixwiy danuh ta apitit ini Uhokri giwaxri inyerwatnene. Wixwiy danuh ta apitit ini paytwempu

ku kiney inyerwa Uhokri dehetniye giwskeki, ta apitit Jerusalém inugikyene kipunene akak ahj.

²³ Wixwiw danuh kennesa gitkis Uhokri gikamkayupwi kiyatyepwi ku pariye tamakapu giwkis ayhté inugik ku kiney igkis pahadgupunene akak madikte batekka. Wixwiw danuh kennesa git igwa Uhokri ku pariye hiyekne gikakkis madikte hiyeg. Wixwiw danuh kennesa gitkis hiyeg kibeynepwi ganmapkis ku pariye kuwisnene miyarap pitatyepwi, igkis kuwis isamtaw ariw madikte mbeyne.

²⁴ Wixwiw danuh ta git Kiyapwiye Jesus ku kapitimpi ig Uhokri ahegbete ginetni nukunewa ukakwiw, ku pariye ke wotbe ig sakta uyakniwiw akak gimig adahan mpiyasene upathawniwiw. Ini gimig ka ayá ta git Uhokri adahan ig diyuhkiswiye gimig kema amekene Abew gimigma. Henneme igmeti gimig amnihkis hiyeg ta git Uhokri.

Uhokri Mkusasa Waxri Akak En

1 Kor 7.31; Eb 1.10; Apok 16.8, 18.8, 21.1

²⁵ Apuriwnabay adahan yis ataybiswa git Uhokri giwn. Nerras amekenegben ku pariye ka ataybiswekere git Uhokri giwn ku pariye ekkepka ta gitkis amadga inin gapit amekene Moís igkis ka utí bisikket ariw ini mbeyne ku pariye danuh ta gitkis minikwak. Wixwiykata akiw. Ku wixwiw miniw giw Uhokri giwn ku pariye ekkepka ta wotwiw ayte inugiktak akiw, wixwiw pi hiyapte mbeyne akiw.

²⁶ Apim ini minikwak giwn ahawna mkusasa waxri. Henneme kuri ig ikaksa wotwiw ku ig keh pi kihhawnate akiw. Giwn:

“Kuri pahaynewata akiw pahayewpi nah mkusasa henneme ka inenwatma waxri henneme payak akak en.”

²⁷ Inakni giwn “pahayewpi” inakni akki wot huwewe ku aysawnemenek ig Uhokri pisenwa akak madikte gikehapan payak akak inin hawkri, kahadbe inenewa ini ku pariye ka ik adahan in mkusasaki ini msekwe adahan apanenekwa.

²⁸ Kibeyne, nukebyupwi, wixwiy ikaka wotwiy Uhokri gikumadukan ku pariye ka ik adahan in mkusasaki. Uyay kabayha Uhokri adahan ini. Uyay keh gibetki akak madikte wapisni akak madikte kiyathaki.

²⁹ Mmanawa Uwohkigawiy kewa pahayku tiketbe ku pariye bukehpiye madikte ku pariye patehwepye.

13

Kehnay Uhokri Gibetki

Rom 12.1; Ef 4.1; Kol 1.10; 1 Tess 4.1, 5.14; 1 Ped 2.11

¹ Batekknabay pawtak adahan apanenekwa ke wotbe yisweke pakebyeknebe guwntak pahapowa inagti.

² Ka ba yi miniwbetaw ariw ini adahan yis amapa hiyeg kabayhtiwa ta yipinekut. Gaytakkis hiyeg igkis keh henne igkis amapa ahj ta gipinekutkis henneme igkis ka hiyakwa ku aysaw.

³ Apuriwnabay hiyeg kamaxkarempu ariku parakseket. Apuriwnigkisba kabayhtiwa ke wotbe yis aygwatabe gikakkisbe agiku ini parakseket. Apuriwnabay hiyeg ku pariye

hiyepnepwi mbeyne ke wotbe yis aygwata hiyepnenebe mbeyne payak gikakkisbe.

⁴ Kiyathanabay yimaryesa. Ka yi muwaka arewhatak pawtak. Uhokri hiyapkis mbeynenek ta gitkis nerras ku pariye mahayakamnape ku pariye powkemnapye.

⁵ Ka yi muwaka ikaw kowtyakupyema aharit karukri. Bateknay akak ku pariye kuwis ay yiwaku. Mmanawa Uhokri awna wotwiy:

“Nah kuwis yidahan. Nah ka ikisyiti. Nah ka miniwbetawti yiw.”

⁶ Inakni yuwit ikí wawaygyiy adahan wixwiy awnene: “Kibeyne, ignewa Kiyapwiye Uhokri ay nukakhu. Nah ka apis. Yuma pahapwinama hiyeg hiyá nusamanak.”

⁷ Kiyemnahabay giminkis nerras amekenegben atiwkeknepwí ku pariye kuwis ekke Uhokri giwn ta yit. Ipegminanay yihiyakemni amin ku samah gihiyakemnikis hawwata amin ku samah giwewnikis hawwata amin ku samah gimiremnikis. Kamaxwanabay gipitit Jesus Cristo hawwata ke igkisbe.

⁸ Ig Jesus Cristo ku samah ig minikwak, ig hawwata kuri apim inin, ig hawwata adahan apanenekwa akiw. Aterenewa wixwiy kanuhwa kamaxwa gipitit ke igkisbe.

Arikna Amadgaya Inin Ka Ikí Wawaygyi

⁹ Uyay ka muwaka isaksa nawenéwatma hiyakemniki adahan in mategbete yihiyakemni. Amawka ku wixwiy iw uhiyakemniwiy gawaygyi giwntak Uhokri gamnihra ku samah ig amnihwiy he wamnihkawiynen. Innewa kabay. Wixwiy

ka utí uhiyakemniwiw gawaygyi ariwntakma ku samah wixwiw ihpene judeyenepwi gikumadukankis amin axka. Ka innema iki pahapwinama gawaygyi.

¹⁰ Nerras muwpegpiyenepwi ku pariye kannipwiye agiku Uhokri gipin amedgene inin igkis ax ariwntak ini puwikne ku pariye umahka gidukwenaprikkis ghiyegapukis. Igkis iwenes gawaygyikis giwntak iggi puwikne. Henneme ku pariye iw gawaygyikis henne igkis ka hiyá igkisma iw gawaygyikis giwntakma Kiyapwiye Jesus ku pariye umehpika udukwenaprikwiw.

Ka Sam Wixwiw Kawih Maraki Ke Jesusbe

¹¹ Ig Kiyapwiye Jesus ig ikaw kewa ner puwiknebe ku pariye umahka pahaywowa mpuse pahak kamukri. Ig puwikne gimig ewka ta agikut ini xam kewye “Uhokri barewpitye giswkeki gidahannen Uhokri.” In ewka atere gapit ner muwpeg ku pariye pi kiyattenene adahan ig arekkepten ta gipetunat Uhokri adahan igme mpiyesene ghiyegapu gitaraksankis. Akebyi ner puwikne apim ini ig ka axkama gapitkis nerras muwpegpiyenepwi henneme gipit bukehpike piyawakte ariw paytwempu.

¹² Ig Kiyapwiye Jesus ig hawwata umahkiswe piyawakte ariw paytwempu adahan ig mpiyesepeye ghiyegapu gipathawnikis akak gidahanwa gimig.

¹³ Nikwe uyay ta msakwa git aparayewa giwkis nerras judeyenepwi ghiyakemnikis. Ku wixwiw kawih maraki, ka sam. Ig Kiyapwiye Jesus hawwata kawih maraki kaayhsima.

14 Mmanawa wixwiw yuma udahanwiw paytwempu ay amadga inin ku pariye dehwepye adahan apanenekwatma. Henneme wixwiw mpiksewne aharitne ini paytwempu ku pariye nemnikumpiye.

Ku Wixwiw Kabayha Uhokri Abetnewa Mbeyne, In Humaw Ke Ukanwiybe Ta Git Uhokri

1 Ped 1.6, 2.20

15 Nikwe uyay danukwa kennesa git Uhokri gipitimpi Kiyapwiye Jesus. Uyay ka muwaka akka puwikne ta gipetunat. Uyay he kabayhig adahan apanenekwa. Uyay woka ubiywiw adahan wixwiw awnanenekwa “kibeyne” git. Ku wixwiw keh henne, in humaw kewa ukanwiybe ta git Uhokri.

16 Hawwata akiw ka yi muwaka miyeh adahan yis keh kabayka pawtak adahan yis amnihak pawtak. Ku wixwiw keh henne, in hawwata humaw ke ukanwiybe ta git Uhokri. In keh ig batek kaayhsima.

Ihpanay Giwnkis Yiwewkisten

1 Kor 16.15; 1 Tess 5.12

17 Ihpanay giwnkis nerras yiwewkisten. Kumatukasawnay ta gitkis. Mmanawa igkis akapriwten yihiyakemni. Aysawnemenek igkis akkaw ta git Uhokri madikte ku samah igkis apuriwiyi. Ku yis iha giwnkis, igkis apuriwiyi akak batekka. Henneme ku yis ka iha giwnkis, igkis apuriwiyi akak kadniki. Mmanawa ku yis ka iha giwnkis, nikwe inakni giwnkis ka ayapay aynesnima.

PiriyePkawnay Udahan

18 Hawwata nukebyupwi, piriyePkawnabay udahan. Gaytakkis hiyeg pukuhpaw ubohri

henneme usuh hiyakni ku uyakni barewpit ariw taraksaki yikak, mmanawa usuh battukewnene wew wadit apanenekwa.

¹⁹ Nah pi ayapte yit adahan yis piriyepekaw ndahan kahadbe Uhokri awahkisun diyuh ta yimkanit pi kibereminte akiw.

Nah Piriyepekaw Yidahan

Ef 3.14; Kol 1.9; Fil 1.9; 1 Tess 3.9, 5.23; 2 Tess 1.11, 2.16

²⁰ Nah piriyepekaw yidahan ta git Uhokri ku pariye kariswehsepye uyakni, ku pariye kannikase Ukiparawiy Jesus ariw gimiremni. Ig Kiyapwiye Jesus ukapriwtenwiw hawwata ku samah pahapwi muttuhputnebe kibeynewatbe ig apuriw gipigpu kabayhtiwa juktah ig umahkiswa adahan gamnihtenkis. Kibeyne, ku samah ig sukase gimig in keh Uhokri gahegbetawni ukakwiw humaw adahan apanenekwa.

²¹ Nah ayá git Uhokri adahan ig ikí ta yit madikte ini kabayka ku pariye muwekne yit adahan yis kehne Uhokri gibetki. Nah ayá git adahan ig keh wixwiw wageswa apigkutaprik ku samah gimawkan gipitimpi Kiyapwiye Jesus Cristo ku pariye kanegikiythanisima adahan apanenekwa. Ameh.

Uhokri Gabay Yikaknek

²² Nukebyupwi, nah ayá yit adahan yis ataybiswa arit inakni nuwnhu ku samah nah ikene yihiyakemni ku apim inin. Mmanawa inakni nuwnhu in matkusa.

²³ Nah hawwata ikene yinetni ku ig ukebyi kiyapwiye Timótyu kuwis pekkiswika agikutak

parakseket. Ku ig danuh nuthu kiberemin, ig ayta danuha yit payak nukakhu.

²⁴ Usuh awahkis kabayka giminkis nerras yiwewkisten payak yikak madikte yis Jesus gihiyegapu aygnenepwi. Ukebyupwiy apititekne Itályamnaw igkis hawwata awahkis kabayka yimin.

²⁵ Uhokri gabay yikaknek madikte yis.

Uhokri Gannasan New Testament in Palikúr

copyright © 1982 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Palikúr

Translation by: Wycliffe Bible Translators

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 1982, Livraria Cristã Unida. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Palikúr

© 1982, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2015-03-17

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files
dated 29 Jan 2022
e4018e63-d5cc-57be-a787-43c649addd6b